

ГОДИШЕН ДОКЛАД

за състоянието и развитието на

НАЦИОНАЛНАТА ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ИНОВАЦИИТЕ 2006 г.

ПРИЛОЖЕНИЯ

НАЦИОНАЛЕН ИНОВАЦИОНЕН ФОНД	3
ОБЩА РАМКА НА НАЦИОНАЛЕН ПЛАН НА Р БЪЛГАРИЯ ЗА ПЕРИОДА ДО 2010 ЗА ПОВИШАВАНЕ ИНВЕСТИЦИИТЕ ЗА НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ	9
МЕТОДОЛОГИЯ	15
ОБРАЗОВАТЕЛНИ И ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ЦЕНТРОВЕ	21
НАСЪРЧАВАНЕ НА СЪТРУДНИЧЕСТВОТО МЕЖДУ НАУКАТА И БИЗНЕСА: ОПИТЪТ НА АВСТРИЯ	45

НАЦИОНАЛЕН ИНОВАЦИОНЕН ФОНД

Националният иновационен фонд е създаден в изпълнение на Иновационната стратегия на Република България и мерките за нейната реализация, приета с Решение на Министерския съвет № 723/08.09.2004 г. Той е един от основните финансови инструменти за подкрепа на иновативни фирми и за развитието на конкурентоспособни предприятия.

Целта на мярката е да се създаде финансов инструмент за подкрепа на проекти, включващи научни изследвания или експериментални разработки с цел усвояване на нови производства и изделия.

Бенефициенти на тази мярка са всички перспективни иновативни индустриални фирми, които обновяват своята продуктова и технологична структура, стремят се да разширят своето присъствие на международните пазари, участват в международни проекти по програми и инициативи с цели и задачи, еднакви с тези на Фонда.

Националният иновационен фонд се управлява от Управителен съвет, чиито председател и състав се назначават от Министъра на икономиката и енергетиката.

Цялостната дейност по администриране на Националния иновационен фонд се изпълнява от Изпълнителната агенция за насърчване на малките и средни предприятия (ИАНМСП).

Финансирането на проекти се извършва след провеждане на открита конкурсна процедура на договорна основа. Кандидати по конкурсната процедура могат да бъдат само преки потребители на крайния продукт. Финансирането се извършва само на база ефективно извършен разход.

В конкурс за субсидиране на проект от Фонда може да участва отделно предприятие само или съвместно с други партньори (консорциум). Предприятието трябва да е регистриран в България търговец (по смисъла на Търговския закон). Партньорите в консорциума могат да бъдат други предприятия, а също и научни организации и висши училища. **Допълнителни финансови стимули ползват проектите, предложени от малкия и средния бизнес, както и тези, в които участват научни организации.**

Типовете проекти, които имат право да участват в конкурсите на Фонда са два:

- **технико-икономически/предпроектни проучвания** – за субсидия до 50 000 лв. и срок на реализация 12 месеца. Тези проекти имат право да получат до 50 % субсидия от направените разходи.
- **научно-приложни изследователски проекти** – за субсидия до 500 000 лв. Срокът за реализация на проектите от този тип е от 18 месеца до 3 години, като разходите за изследване и развитие се покриват от Фонда в рамките от 25 % до 50 %.

В рамките на един проект:

- 50 % е субсидията за научно-приложно (индустриално) изследване;
- 25 % е субсидията за предпазарно развитие.

Малките и средните предприятия имат право на бонус от 10 % върху общите разходи по проекта. Научните организации, участващи като партньори, имат също право на допълнителен бонус от 10 % върху общите разходи по проекта.

Оценката на конкурсната документация се осъществява от Оценяващ комитет, който се състои от 15 члена – представители на бизнеса и науката с доказана професионална репутация, както и от привлечени експерти. Проектите се оценяват по два критерия: **иновативност** и **икономическа перспектива**.

В Иновационната стратегия на Р България и мерките за нейната реализация е заложено бюджетно финансиране на Националния иновационен фонд от **5 млн.лв. за 2005 г., 8 млн.лв. за 2006 г. и 13 млн.лв. за 2007 г.** В следващите години това финансиране трябва да нараства.

5.1. Дейност на НИФ през 2005 г.

През 2005 г. са проведени две конкурсни сесии на НИФ, като резултатите от тях са дадени в таблица 1.

Сключени са договори за изпълнението на 110 проекти, от които:

- 16 – проекти за технико-икономически проучвания;
- 94 – научно-приложни изследователски проекти.

Тези проекти ще се изпълняват през 2006, 2007 и 2008 г. Преобладаващата част от проектите са в областта на информационните и комуникационните технологии (24,5 %), следвани от приборостроенето (12,7 %), химическите технологии и биотехнологиите. В традиционните отрасли на икономиката най-голям е дялът на финансираните проекти в текстилната промишленост (4,5 %). Разпределението на проектите е посочено в таблица 2.

Общият бюджет на одобрените през 2005 г. проекти е 29 865 300 лв., а общата сума на субсидията за тях е 15 015 006 лв. Съфинансирането на тези проекти от страна на бизнеса е 14 850 294 лв.

От бюджета на НИФ за 2005 г. се предоставя субсидия за изпълнението на научно-приложни изследователски проекти (90 на брой) на обща стойност 5 441 932 лв. и за изпълнението на проекти за технико-икономически проучвания (15 на брой) на обща стойност 314 864 лв.

Общата стойност на субсидията за 2005 г. е 5 756 796 лв. Тази субсидия е със 756 796 лв. по-голяма от утвърдената с бюджета за 2005 г.

Някои по-значими проекти като проблематика и размер на финансирането, подкрепени от НИФ през 2005 г., са показани в таблица 3.

Таблица 1. Резултати от проведени конкурси на НИФ през 2005 г.

№	Резултат	Мярка	I-ва сесия	II-ра сесия
1.	Подадени проекти	Бр.	118	119
2.	Одобрени проекти	Бр.	42	67
3.	Успеваемост на проектите	%	36	56
4.	Договорена субсидия	лв.	6 710 537	8 304 469
5.	Съфинансиране от фирмите	лв.	7 288 378	7 561 916
6.	Обща стойност на одобрените проекти	лв.	13 998 915	15 866 385

Таблица 2. Разпределение на договорените проекти по области

№	Области	Бр.	%
1.	Обработка на металите	5	4,5
2.	Машиностроене	10	9,0
3.	Приборостроене	14	12,7
4.	Електроника	2	1,8
5.	Електротехника	5	4,5
6.	Информационни и комуникационни технологии	27	24,5
7.	Химически технологии	11	10,0
8.	Биотехнологии	8	7,3
9.	Фармацевтична индустрия	4	3,6
10.	Хранително-вкусова промишленост	5	4,5
11.	Мебелна индустрия	1	0,9
12.	Кожухарска индустрия	1	0,9
13.	Минно-преработвателна индустрия	2	1,8
14.	Текстилна индустрия	1	4,5
15.	Нови енергийни източници	5	4,5
16.	Енергетика	2	1,8
17.	Производство на хартия	1	0,9
18.	Строителни технологии	2	1,8
19.	Нано и микротехнологии	2	1,8
20.	Третиране на опасни отпадъци	2	1,8
	Общо	110	100,0

Таблица 3. По-значими проекти, финансирани от НИФ през 2005 г.

№	Проект	Фирма	Субсидия /лв./
1	2	3	4
1.	Разработка на комбинирани природни продукти – алтернатива нанутритивните антибиотици, използвани в животновъдството	„Биовет“ АД	438 000
2.	Разработване на качествено нови закваски за млечнокисели продукти със здравословни свойства	„Ел-Би-Булгарикум“ ЕАД	415 000
3.	Разработване и изпитване нови технологии за проектиране, конструиране и производство на енергоефективни осветители	„Денима 2001“ ООД	289 000
4.	Автоматизирана система за определяне на общия брой микроорганизми в млякото базирани на класическия, референтен метод на Брит	„Бултех 2000“ ООД	219 998
5.	Олекотено разработване на софтуер за хардуерни устройства /съфинансирани по европейски проект/	„Немечек“ ООД	148 000
6.	Високоустойчиви магнито-резистивни сензори	„ФАБЛЕЕ“ ЕООД	279 836
7.	Технология за нанасяне на многокомпонентни метални нанопокрития върху инструменти	„Технована систем“ ООД	80 000
8.	Виртуален туроператор	ДМ Травел	162 998
10.	Фамилия ударно-пробивни ръчни електроинструменти с иновативна ударна система с контролиран резонанс	„Спарки Блитос“ АД	190 000
11.	Интелигентна система за управление на мобилни индустриални обекти – ИСУ-МИО	„Споргел“ ООД	180 000
12.	Разработка на хидродинамична трансмисия, предназначена за влагане в мотокари с товароподемност до 16 uN	„Балкан“ АД	251 500
13.	Разработване на технология и създаване на опитен образец на твърдотелен лазерен излъчвател на безопасна за очите дължина ..	„Оптикс“ АД	180 000
14.	Разработване на технология за комбинирано извличане на злато от медни руди	„Асарел-Медет“ АД	361 494

Дейност на НИФ през 2006 г.

През 2006 г. е проведена една конкурсна сесия на НИФ (трета сесия), като резултатите от нея са представени в таблица 4. Сключени са договори за изпълнението на 108 проекта, като се запазва тенденцията от 2005 г. – преобладават научно-приложните изследователски проекти. Те са 93, а проектите за технико-икономически проучвания са 15.

Одобрените проекти ще се реализират през периода 2006 – 2009 г. Разпределението им по области е посочено в Таблица 5. Нараства интересът

към подкрепа от фонда сред фармацевтичните, машиностроителните, биотехнологичните фирми и предприятията от хранителновкусовата промишленост. Характерна особеност на сесията е, че броят на подадените проекти по сектори е равномерно разпределен в сравнение със сесиите през 2005 г. Една от причините е по-високата информираност на фирмите от различните сектори за дейността на НИФ.

Някои по-значими проекти като проблематика, подкрепени от НИФ през 2006 г., са показани в таблица 6.

Таблица 4. Резултати от третата сесия на НИФ

№	Резултати	Мярка	III сесия
1.	Подадени проекти	Бр.	146
2.	Одобрени проекти	Бр.	108
3.	Успеваемост на проектите	%	74
4.	Договорена субсидия	Лв.	16 578 953
5.	Съфинансиране от фирмите	Лв.	16 013 318
6.	Обща стойност на одобрените проекти	Лв.	32 592 271

През 2006 г. са реализирани първите стъпки по мониторинг и приемането на реализирани етапи на проекти, финансирани от НИФ през 2005 г. Проведени са технически съвети, както следва:

- 43 проекта, утвърдени от първата сесия на НИФ, отчитат **първи етап** от разработките;
- 67 проекта, утвърдени от втората сесия, отчитат **първи етап** от разработките.

От 110 проекта, които са преминали процедурата на технически съвети, 10 проекта са отчели частично постигане на резултатите за етапа. Предстоят да се проведат технически съвети за отчитане на втори етапи от проектите, одобрени на първа и втора конкурсна сесия и първи етап на проектите от третата сесия.

Четвъртата конкурсна сесия на фонда е с краен срок 15 декември 2006 г. В нея за първи път са определени следните приоритети:

- Нанотехнологии.
- Биотехнологии.
- Ядрена енергетика.
- Енергоспестяващи технологии.
- Екоиндустрия.

Анализ на дейността на НИФ

През 2006 г. завършиха само някои технико-икономически проучвания, финансирани от Фонда. През 2007 г. ще приключат и част от изследователските проекти с по-малка продължителност. **Необходимо е да бъде завършен поне един цикъл, за да се направят обективни заключения за ефективност-**

Таблица 5. Разпределение на одобрените проекти от третата сесия на НИФ по области

№	Области	Бр.	%
1.	Обработка на металите	8	7,40
2.	Машиностроене	9	8,30
3.	Приборостроене	7	6,50
4.	Електроника	9	8,30
5.	Електротехника	4	3,70
6.	Информационни и комуникационни технологии	8	7,40
7.	Химически технологии	4	3,70
8.	Биотехнологии	9	8,30
9.	Фармацевтична индустрия	16	14,80
10.	Хранителновкусова промишленост	9	8,30
11.	Минно-преработвателна индустрия	1	0,93
12.	Текстилна индустрия	1	0,93
13.	Нови енергийни източници	3	2,78
14.	Енергетика	6	5,56
15.	Производство на хартия	2	1,85
16.	Строителни технологии	1	0,93
17.	Нано и микротехнологии	5	4,63
18.	Третиране на опасни отпадъци	6	5,56
	Общо	108	100,00

Таблица 6. По-значими проекти, финансирани от НИФ през 2006 г.

№	Проект	Фирма.
1.	Електронно-лъчево и орбитално електродъгово заваряване с многофакторна микро-процесорно управление на процеса	„ГМК“ ООД
2.	Лазерна опто-електронна система за оптична томография	„Оптела“ ООД
3.	Създаване на технология за производство на секторно багрени и печатани вълнени прежди за подови покрития	„Декотекс“ АД
4.	Изследвания за създаване на енергоефективни хидравлични системи с батерийно захранване	„Капрони“ АД
5.	Разработване на лабораторен вариант на промишлено-приложим метод за синтез на галантамин	Софарма АД

та на фонда като инструмент за стимулиране на иновационната дейност. На този етап въз основа на направените проучвания и персонални дълбочинни интервюта с фирми, могат да се направят следните заключения и конкретни предложения за подобряване на работата му:

Положителни страни

1. Финансирани са 218 проекта в различни сектори на икономиката, както високотехнологични, така и традиционни. От реализацията на тези проекти се очакват реални нови продукти и процесни иновации, както и икономически резултати (увеличен обем на производството, разкриване на нови работни места, повишаване на качеството на продукцията).
2. Общата стойност на договорените проекти за трите сесии е 62 457 571 лв., а тържавната субсидия 31 593 959 лв. Фирмите трябва да осигурят съфинансиране в размер на 30 863 612 лв., което представлява 49 % от общия бюджет на проектите. Очевидно избраният подход за увеличаване на дела на фирменото финансиране на изследователските и развойните дейности е правилен.
3. За реализацията на проектите се организират консорциуми, в които участвуват фирми, университети, изследователски организации, което води до изграждане и развитие на връзката „наука – бизнес“ и до създаване на доверие между партньорите.
4. Проектното финансиране по фонда развива уменията на българските фирми да разработват и изпълняват проекти. Дейностите по подготовката на конкурсната документация, нейната оценка, изпълнението на проектите, мониторингът и гр. водят до натрупване на опит в администрацията, фирмите и техните партньори от университетите и изследователските организации, които ще бъде полезен при разработване на бъдещи проекти за усвояване на структурните фондове на ЕС.

Слабости

1. Делът на отхвърлените проекти по утвърдените елиминиращи критерии е много голям особено в първите сесии. Най-често срещаните причини са:
 - Показаните от фирмите възможности за самофинансиране. Фирмите отчитат загуби, показват годишни приходи, които са по-малки от исканите субсидии.

- Фирмите разглеждат иновациите като инвестиции за оборудване, а фондът не финансира такива разходи.
- В предложенията за проекти недостатъчно точно са дефинирани фазите, дейностите и задачите. Най-често задачи с развоен характер се определят като изследователски, за да се увеличи размерът на исканата субсидия.

2. Утвърдените правила на фонда създават много затруднения пред участието на университетите. Отсъствието на авансово финансиране, изискването за поемане на част от разходите със собствени средства, когато фирмите – партньори не поемат такъв ангажимент, трудностите по доказване на собствените разходи за труд и гр. са бариери за участие на университетите.
3. Липсва процедура за определяне на приоритети на фонда, както и такава за отчитането им при оценка на проектите.
4. Малка част от проектите са базирани на резултати от предишни български фундаментални научни изследвания.
5. Според Иновационната стратегия от НИФ трябва да се финансират и други дейности – финансиране на успешно класирали се проекти по международни програми и инициативи (Шеста рамкова програма, програма ЕВРИКА и гр.)
6. Микро и малките иновативни фирми не могат да получат финансиране от фонда поради невъзможността да покажат реални разходи за труд и да осигурят необходимото съфинансиране.

Опасности

1. Неясната финансова схема на финансиране ограничава нормалното участие на научните организации
2. Поради това, че не са изяснени функциите на фонда в условията на финансиране на сродни проекти от структурните фондове на ЕС, е възможно да се вземе решение за неговото закриване.
3. Ако не се организира постоянно действащ мониторинг, за което е необходим адекватен административен капацитет, могат да не се постигнат очакваните резултати. В допълнение, за да се разработват нови мерки в подкрепа на предприятията да иновират, е необходимо да

се направи обстоен анализ на положителните и отрицателните ефекти на прилаганите мерки.

Възможности

1. Преструктурирането на схемите за финансиране и подобряване ефективността на управление на НИФ може съществено да допринесе за усвояване на средствата от европейските фондове, като се разшири обхвата на проектите, финансирани от фонда – проучвателни работи, маркетингови разработки, изграждане на капацитет, иновационни проекти на клъстери и др.

ОБЩА РАМКА НА НАЦИОНАЛЕН ПЛАН НА Р БЪЛГАРИЯ ЗА ПЕРИОДА ДО 2010 ЗА ПОВИШАВАНЕ ИНВЕСТИЦИИТЕ ЗА НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

Предлаганата Обща рамка има за цел предприемането на национално ниво на действия и мерки за провеждането на интегрирана и координирана национална политика в европейски контекст, съответстваща на решенията на Европейският Съвет в Барселона от 2002 г. за достигане до 2010 г. на средно ниво на инвестициите за научни изследвания от 3 % от БВП, като две трети от тях идват от частния сектор.

През 2003 г. бе приет Европейския план за действие, който има за цел да се организира сътрудничество на различни нива, да се подобри координацията на политиките в областта на науката и изследванията на национално, регионално и европейско ниво, да бъде подпомогнато изграждането на мрежи от изследователски екипи и да се повиши мобилността на учените и на идеите. В отговор на тази политика страните от ЕС, включително и част от новоприетите страни-членки вече са приели на национално ниво специфични планове за действие „Инвестиране в науката и научните изследвания“, които са релевантни на Европейския.

Необходимостта от приемането на общата рамка за повишаване на инвестициите за наука и научни изследвания произтича от поетите ангажименти на България да даде своя принос за реализирането на концепцията за Европейското научноизследователско пространство и постигането на 3 %-ната общоевропейска цел. В тази връзка продължава осъществяването на набелязаните мерки и разработването на необходимата законодателна и нормативна рамка за стимулиране създаването на научни знания, допринасящи за развитието конкурентоспособността, заетостта и устойчивия икономически растеж на нашата страна като част от разширяваща се Европа.

Необходимо е също така правителството да отговори с мерки, съответстващи на тези на Европейския съюз, като разработи и конкретни действия за повишаване дела на бизнеса в научните изследвания. В Редовния доклад за напредъка на България в процеса на присъединяване – 2003 година, в Глава 15 – Индустрална политика се

отчита, че се правят „усилия за стимулиране на изследванията и развитието на иновациите и технологичните инвестиции, за които се подготвя нова стратегия“, а в Глава 16 „Малки и средни предприятия“ се отбелязва, че „достъпът до финансиране продължава да бъде значителна пречка пред развитието на МСП в България. Не банковите финансови инструменти все още са ограничени“.

Състояние на научната дейност

В изпълнение на Програмата на Правителството за създаването и провеждането на последователна държавна научна политика като един от приоритетите ѝ, както и в изпълнение на задълженията на страната ни, произтичащи от процеса на присъединяване към ЕС и необходимостта не само от хармонизиране на националното ни законодателство с това на Европейския съюз, но и от кохерентност на националните ни политики с тези на Съюза, през 2003 г. беше приет Закон за насърчване на научните изследвания. Основната цел на закона е уреждане принципите, механизмите и структури за провеждане и насърчване на научни изследвания. В съответствие с неговите разпоредби бяха приети Правилник за организацията и дейността на Националния съвет за научни изследвания и Правилник за дейността на фонд „Научни изследвания“. Разработва се и Национална стратегия за научни изследвания, която има за цел да подпомогне процесите на интегриране в общоевропейското изследователско пространство и да набележи конкретни механизми и мерки, вкл. за повишаване на административния капацитет за формиране на националната научна политика; финансиране на научните изследвания; подобряване профила на научния потенциал; създаване нови знания в традиционно силни за България области или приоритети, получили национално и международно признание; повишаване пазарното търсене на продукти на научните изследвания и иновации на вътрешния и международните пазари.

Паралелно с Националната стратегия за развитие на научната дейност Министерството на образованието и науката разработи обща рамка на Национален план в подкрепа на достигане на 3 %-

ната цел от Барселона за интензивни инвестиции в науката. Националният план предполага общи действия от страна на всички ангажирани в този процес министерства, ведомства и институции, както в държавния, така и с частния сектор.

Основните проблеми в областта на научната дейност в настоящия период на преход, идентифицирани в анализите, на които се основава проекта на стратегия за научни изследвания, са свързани с ниското равнище на финансиране на научната дейност, недостатъчната научната инфраструктура, не особено високата резултативност и липсата на мениджърски умения. Както се вижда от приложената таблица в преходния период 1992-1995 спадът в разходите за научни изследвания като % от БВП е най-гъстичен за България в сравнение с останалите страни-кандидатки, като тенденцията, макар и по-слабо изразена, се запазва и през следващите години.

Анализът показва, че националната научно-иновативна среда се нуждае от:

- Укрепване на институциите, работещи в областта на науката;
- Насърчаване на сътрудничеството между науката и бизнеса и взаимодействието им с Министерството на образованието и науката и отраслевите министерства;
- Създаване на ефективна координация;
- Осигуряване на подходящо ниво на финансиране и прилагане на адекватни мерки за реализация на

насочени дейности;

- Въвеждане на финансови механизми за насърчаване на фирмите да инвестират в научно-приложни индустриални изследвания.

Дейността в областта на научноизследователското и технологично развитие в световен мащаб нарасна значително през последните десетилетия. Това води до промени в човешките и икономически ресурси. България разполага с относително голям брой изследователски институти и университети. Изразходват се значителни ресурси в твърде много насоки и твърде много организации. Много е трудно, обаче, научния сектор да бъде насочен в една определена посока, тъй като повечето институти и университети имат своя история, традиции и често играят важна роля на регионално равнище.

Модернизацията и концентрацията на човешкия потенциал се нуждае от задълбочен преглед на научните институти и университетите в страната, осъществен от български и международни експерти. Задачата е да се разработят препоръки за превръщането на фрагментарната научноизследователска система в страната в единна система, насочена към качество и приложимост.

Поради финансов дефицит възможностите за развитие на много и различни научни направления и центрове са твърде ограничени. Това налага създаване на условия за изграждане на критична

Разходи за НИРД като % от БВП за периода 1992 – 2001 г.

Country	1992	1995	1996	1997	2000	2001	% age change between 1992-1996	% age change between 1997-2001	Difference in R&D expenditure as a %age of GDP between 1992-1996	Difference in R&D expenditure as a %age of GDP between 1997-2001
Bulgaria	1,64 %	0,62 %	0,52 %	0,51 %	0,52 %	0,47 %	-62,0 %	-8,0 %	-1,12 %	-0,04 %
Czech Republic	1,72 %	1,01 %	1,04 %	1,16 %	1,33 %	1,30 %	-41,0 %	12,0 %	-0,68 %	0,14 %
Estonia	:	:	:	:	0,66 %	0,78 %	:	:	:	:
Hungary	1,05 %	0,73 %	0,65 %	0,72 %	0,80 %	0,95 %	-30,0 %	32,0 %	-0,40 %	0,23 %
Latvia	0,59 %	0,53 %	0,47 %	0,42 %	0,48 %	0,44 %	-10,0 %	5,0 %	-0,12 %	0,02 %
Lithuania	:	0,46 %	0,52 %	0,56 %	0,60 %	0,69 %	:	23,0 %	:	0,13 %
Poland	0,83 %	0,49 %	0,71 %	0,71 %	0,67 %	0,68 %	-17,0 %	-4,0 %	-0,12 %	-0,03 %
Romania	0,85 %	0,80 %	0,71 %	0,58 %	0,37 %	0,39 %	-6,0 %	-33,0 %	-0,14 %	-0,19 %
Slovak Republic	1,80 %	0,93 %	0,92 %	1,09 %	0,65 %	0,64 %	-48,0 %	-41,0 %	-0,88 %	-0,45 %
Slovenia	1,91 %	1,61 %	1,36 %	1,35 %	1,46 %	1,57 %	-16,0 %	16,0 %	-0,55 %	-0,22 %

Source: Eurostat, S&T statistics, Data for Slovak Republic from Velichová, 2003, Note: (1) Break in time series 1996 and 1999 – : = not available,

маса научен потенциал, който да бъде насочен към определени приоритетни за страната направления и да обслужва потребностите на индустрията и обществото.

До момента са създадени и подкрепени от Европейския съюз няколко центъра: Център за устойчиво развитие и контрол на Черноморските системи, Агробиоинститут, Център по компетентност за образование, наука и технологии в 21 век, Център по нанотехнологии, Център по нови и възобновяеми енергийни източници. Тези центрове са създадени и се развиват на база приноса им за развитието на Европейското научно пространство.

Международната и интеграционна политика на България в областта на научните изследвания и технологичното развитие е концентрирана в следните основни дейности:

- Активно участие във всички дейности на ЕС, имащи за цел координиране на националните политики в областта на науката и научните изследвания (отворения метод на координация)
- Активно участие в Европейски и транс-европейски програми и инициативи;
- Интензивно двустранно, регионално и транс-регионално сътрудничество.

Правителството определя за свои държавни приоритети в областта на науката:

- Формиране на трайна национална научна политика;
- Стимулиране на вътрешната и външна интеграция на научните институции;
- Разработване на нови механизми за ефективно финансиране на науката и научните изследвания, в съответствие с нуждите на икономиката и експортния потенциал на индустриалните сектори;
- Обвързване на научните приоритети, определени на различни нива;
- Интеграционни, засягащи европейското научноизследователско пространство;
- Регионални, свързани с научните инициативи на Югоизточна Европа;
- Национални, свързани с развитието на знания в областта на науката и технологиите и с обслужването на определени области на социално-икономическия сектор на страната.

Настоящата Обща рамка на Национален план е изградена от четири основни компонента :

ЦЕЛ 1. Създаване на условия за кохерентна национална и европейска политика в областта на научните изследвания

Тази мярка изисква в определена степен хармонизиране на политиката за научна дейност на национално и европейско ниво. Обект на тази мярка са:

- Участие в европейските рамкови програми и инициативи за научни изследвания, технологично развитие и иновации, чрез осигурен достъп за участие на български научни екипи.
- Национално съфинансиране на крупни мултинационални проекти, които се изпълняват чрез новите инструменти на рамковите програми на Общността.
- Подготовка за участие на България в Седма рамкова програма за научни изследвания и технологично развитие.
- Създаване на капацитет за „форсайт“ – прогнозиране на развитието на науката и технологиите
- Развитие на умения на регионално равнище за разработване и изпълнение на стратегии за научни изследвания (в съответствие с дейности, предвидени по Иновационната стратегия (ИС))
- Изграждане на проектна готовност в областта на изследванията и иновациите за работа със структурните фондове на ЕС след 2007 г
- Координирана национална политика за подготовка за участие и последващо програмиране за усвояване на част от средствата от Структурните фондове (2007-2013) за изследвания и иновации.
- Структуриране на иновационно изследователско пространство (в съответствие с дейности, предвидени по Иновационната стратегия)

ЦЕЛ 2. Подобряване на ефективността от изразходването на бюджетни средства за научна дейност

- Въвеждане на независима международна оценка на резултатите от научната дейност;
- Разширяване на проектно-програмния принцип за финансиране на научната дейност на базата на предварителна и окончателна оценка на програмите;
- Свеждане до разумния минимум на институционалното финансиране на научните звена;
- Насочване усилията на учените към разработване и реализация на проекти, решаващи

проблеми на реалната икономика на базата на координирани дейности в съответствие с ИС ;

- Превръщане на институтите на БАН (там където е възможно, като се отчитат и възможностите на българската промишленост) в Центрове за разрешаване на технологични проблеми на индустрията; на базата на координирани дейности в съответствие с ИС
- Координиране на национално ниво на всички програми в областта на научните изследвания и иновациите, финансирани или съфинансирани със средства от различни публични източници на базата на координирани дейности в съответствие с ИС;
- Стимулиране привличането на средства за съвместни изследвания в рамките на европейските и други международни договори за сътрудничество
- Въвеждане на финансови механизми и схеми за стимулиране на научния и мениджърски персонал и поддържащата базова организация при изпълнение на международни проекти със съфинансиране от европейски програми и проекти.
- Въвеждане на систематичен анализ от въздействието на държавните помощи
- Въвеждане на анализи на въздействието на различните видове финансови инструменти с оглед оптимизиране на дела на националните субсидии и схемите за стимулиране и увеличаване на дела на инвестициите за наука и иновации от частния сектор на базата на координирани дейности в съответствие с ИС

ЦЕЛ 3. Развитие на научния потенциал и мобилизиране на човешките ресурси

- Подобриване на структурата и профила на научния потенциал;
- Осигуряване на условия за създаване на критична маса от научен потенциал за изпълнение на крупни национални и/или международни програми в приоритетни за страната области;
- Привличане на млади изследователи в реализацията на научни проекти още от студентската скамейка;
- Привличане на млади хора в науката чрез преразглеждане статута на съществуващата докторантура;
- Въвеждане и подкрепа на категорията „след докторантура“ като специфична карьерна група за развитие на млади учени;
- Присъждане на различни видове награди стимулиращи постижения в науката и иновациите за утвърдени и млади учени;
- Подкрепа на международно признати центрове за висока компетентност, които са отворени за привличане на утвърдени учени от национални и

международни научни центрове;

- Разгръщане на интегриран с европейския пазар на труда за учени;
- Повишаване на социалния статус на учените;
- Оценка и класиране на българските университети по общоевропейските стандарти и сравнителни показатели;
- Създаване на структури за ефективен трансфер на знания между институциите създаващи знания и корпоративния сектор, вкл. МСП на базата на координирани дейности в съответствие с ИС;
- По-широко използване на не приложените и стратегическите патенти с оглед стимулиране на знаниево-ориентирани растеж и конкурентоспособност на базата на координирани дейности в съответствие с ИС.

ЦЕЛ 4. Подобряване ефективността на общественния сектор за стимулиране развитието на научноизследователска дейност чрез директни стимули за финансова подкрепа, данъчни инициативи, осигуряване достъп до частни финансови пазари и информационно обслужване, като

А. Преки стимули:

- Подкрепа на висши училища и научните институции за изграждане, обновяване и развитие на научна инфраструктура, съобразено с нуждите на икономиката; създаване на условия за обвързването и в научни мрежи и взаимен достъп до тях с цел най-ефективното им използване;
- Подкрепа на държавните висши училища за развитие на научна дейност на базата на проектно финансиране;
- Подкрепа на висшите училища за развитие на научна дейност на базата на проектно финансиране при реализация на проекти изпълняване съвместно или по поръчка на бизнеса, като не се прави разлика между частни и държавни висши училища;
- Подкрепа на национални научни програми в приоритетни за страната области произтичащи от специфичните потребности на националната икономика; националният план за икономическо развитие;
- Пренасочване на част от държавните помощи за подпомагане на научните изследвания в приоритетни за страната области;
- Подкрепа на авангардни изследвания и свързаните с тях патентни проучвания и защита на създаваните интелектуални продукти чрез средства набирани от постъпленията за патентни вноски.

Б. Непреки стимули:

- Подобриване на рамковите условия за инвестиране на бизнеса в наука, чрез:
- Преференции за фирмите за ангажиране на студенти и докторанти в областта на техническите и природните науки на базата на координирани дейности в съответствие с ИС;
- Преференции за фирми, извършващи научна дейност по национални или международни договори на базата на координирани дейности в съответствие с ИС;
- Специални облекчения по отношение на собствеността на придобитите интелектуални продукти и специфичен разрешителен режим при предоставянето им на трети страни;
- Стимулиране ускореното използване на научните продукти на националните изследователски центрове и университети от индустрията и пазара;
- Стимулиране на партньорството-гържавни-частни институции на базата на координирани дейности в съответствие с ИС;
- Стимулиране на spin-off предприятия на базата на координирани дейности в съответствие с ИС;
- Оптимизиране на научния и технологичния сектор чрез активен диалог между всички участници в процеса на създаване и реализиране на научното знание;
- Активизиране на вертикалната и хоризонтална интеграция при изпълнение на стратегически приоритетни научно-иновационни програми на базата на координирани дейности в съответствие с ИС;
- Възприемане на европейските индикатори, измерители на научния и иновационен потенциал, с цел създаване на система за оценка и анализ на базата на координирани дейности в съответствие с ИС.

За осъществяването на целите заложи в общата рамка на Националния план за повишаване инвестициите за наука, ще бъдат разработвани ежегодно Програми, предвиждащи конкретни мерки и дейности. Считаме за целесъобразно министърът на образованието и науката, като ресорен министър отговарящ за политиката на правителството в този сектор да бъде координатор по осъществяването на Общата рамка като цяло и по разработването и изпълнението на годишни програми. В своята дейност той ще бъде подпомаган от Координационно звено от представители на всички заинтересовани министерства, ведомства, неправителствени и бизнес организации. Ежегодно ще бъдат подготвени обобщен доклад за изпълнението на дейностите и мерките, предвидени в годишната програма

за преходната година и проект на програма за следващата година, които ще бъдат внасяни от координатора в Министерския съвет и Съвета за икономическа политика за обсъждане.

Увеличаването гела на средствата за наука предопределя въвеждането на дефинирани механизми, които ще гарантират целенасоченост и ефективност на разходите, възможности за разширени партньорства и координация на различните инструменти. Механизмите за целта предвиждат международни експертизи и периодични оценки на развитието на дейностите, както и последващо коригиране на мерките и финансовите помощи към съответните изпълнители по години.

Цялостното наблюдение и контрола по изпълнението на настоящата обща рамка на Националния план за повишаване инвестициите за наука, ще се осъществява от ресорния заместник министър-председателя, в качеството му на координатор по План за действие за осъществяване на Лисабонската стратегия в частта „Общество на знанието“.

Финансова рамка

Финансовото осигуряване на 3 % план ще се осъществява в рамките на общата бюджетна процедура и правила. Необходимите финансови средства за изпълнение на дейностите предвидени в Плана, ще се формират от следните потоци:

1. Пряка бюджетна субсидия, включваща:

- 1.1. Институционално финансиране, подкрепящо хоризонтални научни институции /БАН, ИЦАН, гържавни ВУ, научни институти към други ведомства;
- 1.2. Програмно и проектно финансиране на грантова основа чрез фонд „Научни изследвания“.

2. Непряка бюджетна подкрепа за научна дейност, включваща:

- 2.1. Членски вноски за достъп до участие в международни научни програми и инициативи;
- 2.2. Данъчни облекчения за специфична научна и иновационна дейност.

3. Не бюджетно финансиране, включващо:

- 3.1. Финансиране на научни изследвания от индустрията и бизнеса;
- 3.2. Приходи от международни програми.

Предвижда се пряка бюджетна субсидия, но отчита майки тенденциите на най-добрите Европейски практики за увеличаване значително дела на програмното финансиране, в края на периода /2010 г./, превесът на институционалното финансиране по отношение на програмното не е значителен. Институционалното финансиране следва да се насочи към поддържане на инфраструктура и заплати на част от научния персонал.

Програмното и проектно финансиране на грантова основа се осъществява чрез Фонд „Научни изследвания“ и Национален иновационен фонд. Предвижда се за Фонд НИ минимум 70 % от средствата да бъдат насочени към провеждане на научни изследвания по приоритети направления, които включват и заплати на част от научния персонал. Не повече от 20 % от средствата да бъдат насочвани по не приоритетни направления. За иновационния фонд се предвижда въвеждането на съвременни инструменти, подкрепящи иновационния потенциал.

С цел насърчаване на иновационната активност на частния сектор и изследователската дейност във висшите училища, БАН, НЦАН, Националните центрове по проблемите на общественото здраве, са въведени законови разпоредби за предоставяне на данъчни преференции. Нормативните документи, регулиращи тази сфера са Законът за висшето образование /чл.47 и чл.93/, Законът за корпоративното подоходно облагане /чл.23, ал.3, т.10 и чл.23, ал.16, т.3/ и Общия меморандум за участие в рамковите програми за научноизследователско и технологично развитие на Европейския съюз.

Увеличаването на публичните средства за научни изследвания трябва да отчита финансовата рамка, приета с Иновационната стратегия, приетите приоритети за съответния период и резултатите

от изпълнението на Стратегията. Така ще се създаде подходяща среда за постигане на целите на Европейския съюз. Този подход, съчетан с подходящи схеми, ще стимулира привличането на необходимите финансови средства, а финансирането ще бъде стриктно обвързано с получаваните резултати.

Общото нарастване на средствата за изпълнение на дейностите предвидени в Плана, ще следва, както финансовата рамка, приета с Иновационната стратегия, така също правителствената политика /в т.ч. и бюджетната политика/, въвеждането на ефективни механизми, отчетените резултати и възможностите на бюджета.

Прогнозните пресмятания на разходите за научни изследвания и развойна дейности, заложи в Иновационната стратегия на Република България и мерките за нейната реализация, приета на 19 август 2004 г. от Министерския съвет, се базират на:

- очаквана сума на инвестициите за научноизследователска дейност необходими за периода 2005 г.- 2010 г.;
- очакван ръст на българския БВП;
- очаквано финансиране на НИРД от страна на държавния бюджет и на бизнес сектора, а така също и от местни и чуждестранни инвеститори и външно финансиране.

За 2005 г. не се изискват допълнителни средства. Те са в рамките на одобрените със Закона за ДБ средства за наука по бюджетите на съответните министерства.

Разходи за научно-изследователска и развойна дейност /НИРД/

Година	Разходи за НИРД	Разходи за НИРД от държав. бюджет	Разходи за НИРД от държавния бюджет	Разходи за НИРД от бизнес сектора	Разходи за НИРД от бизнес сектора	Бюджетно финансиране на Нац. иновационен Фонд	Бюджетно финансиране на Нац. иновационен Фонд	Бюджетно финансир. на ФНИ	Бюджетно финансир. на ФНИ	Пряка бюджетна субсидия за научните орг.	Съотношение в %		Данъчни облекчения
											Институционално финансиране	Програмно и проектно фин.	
	млн. лв.	% от БВП	млн. лв.	% от БВП	млн. лв.	% от БВП	млн. лв.	% от БВП	млн. лв.	млн. лв.	%	%	млн. лв.
2005	281,54	0,43	165,42	0,14	53,26	0,0131	5	0,0264	11	78	83	17	3
2006	321,10	0,45	179,07	0,15	60,21	0,0199	8	0,0398	16	80	77	23	4
2007	363,35	0,46	196,53	0,17	72,67	0,0304	13	0,0581	22	84	77	23	5
2008	409,73	0,47	215,69	0,17	77,39	0,0675	30,71	0,681	33	90	60	40	6
2009	460,60	0,49	236,72	0,20	96,97	0,0851	41,24	0,0923	49	110	60	40	6
2010	516,36	0,50	259,80	0,23	118,76	0,1024	52,86	0,1134	68	135	53	47	6

МЕТОДОЛОГИЯ

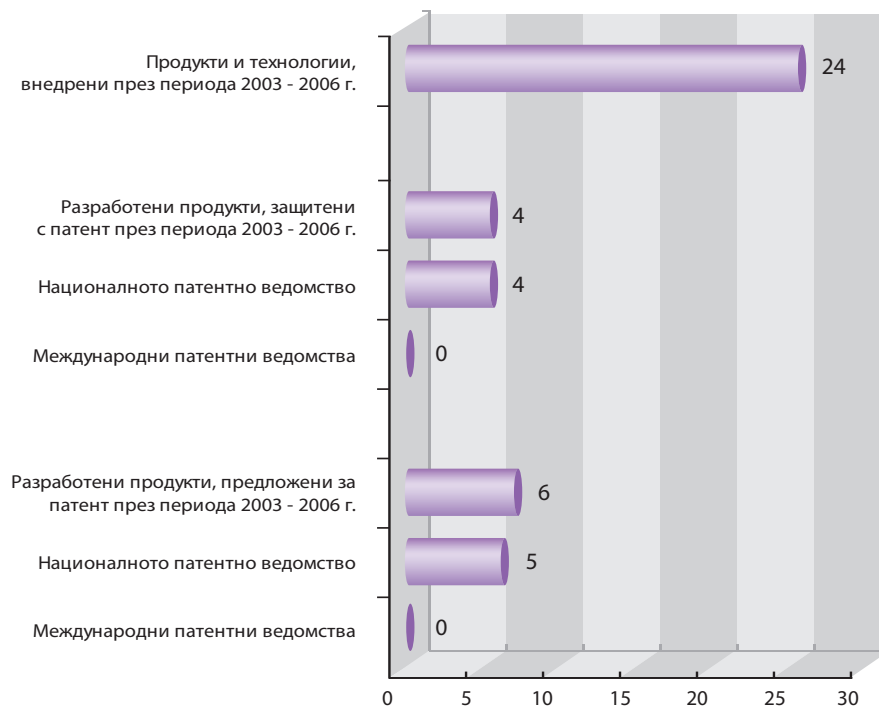
Целева група: Университети в България
Извадка: 25 Университета
Обхват: Национално
Въпросник: Витоша Рисърч
Провеждане на изследването:
16.10.2006 г. – 03.11.2006 г.

Графика 1 Обособени звена за научно-изследователска, развойна и технологична дейност (%)

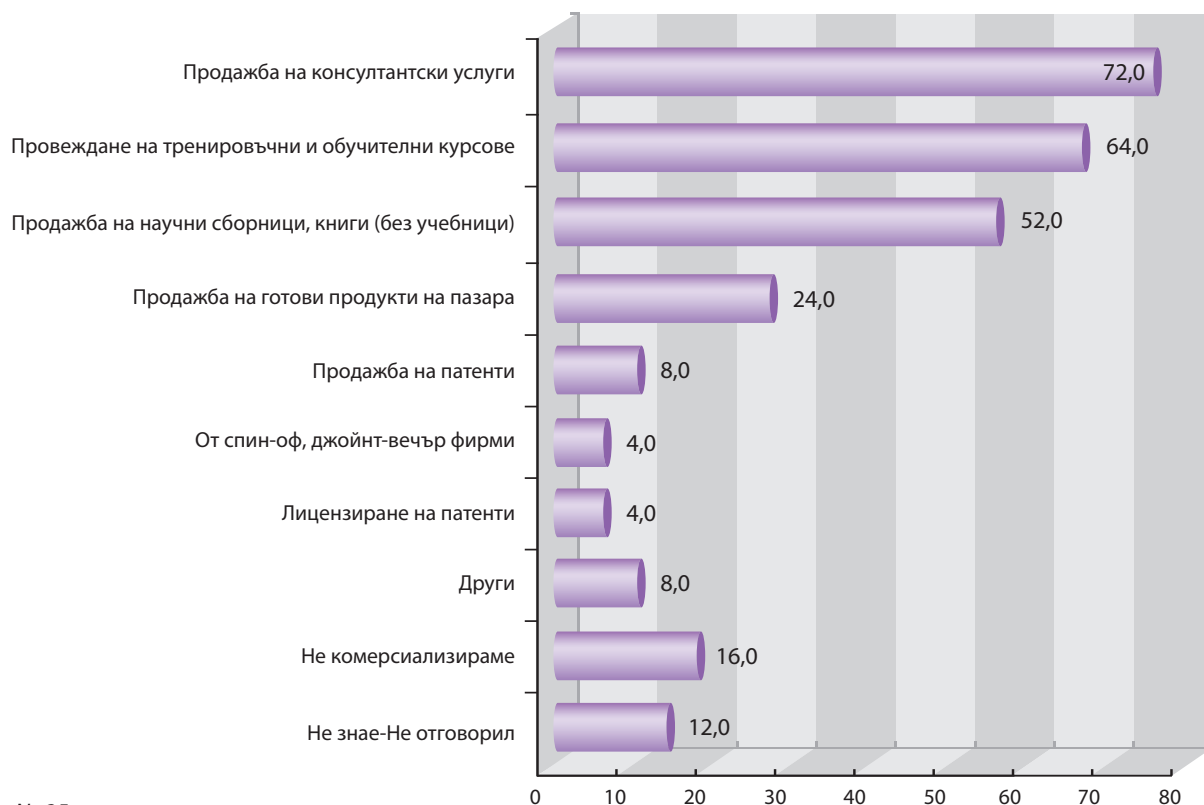
База N=24

Графика 2 Среден брой разработени продукти през периода 2003 – 2006

База N=25

Графика 3 Начини на комерсиализация на научни, технологични и иновационни продукти, от които са получени приходи през периода 2003 – 2006 (%)

База N=25

Графика 4 Използвани методи за проучване потребностите на фирмите от научноизследователска, развойна дейност и иновации

База N=25

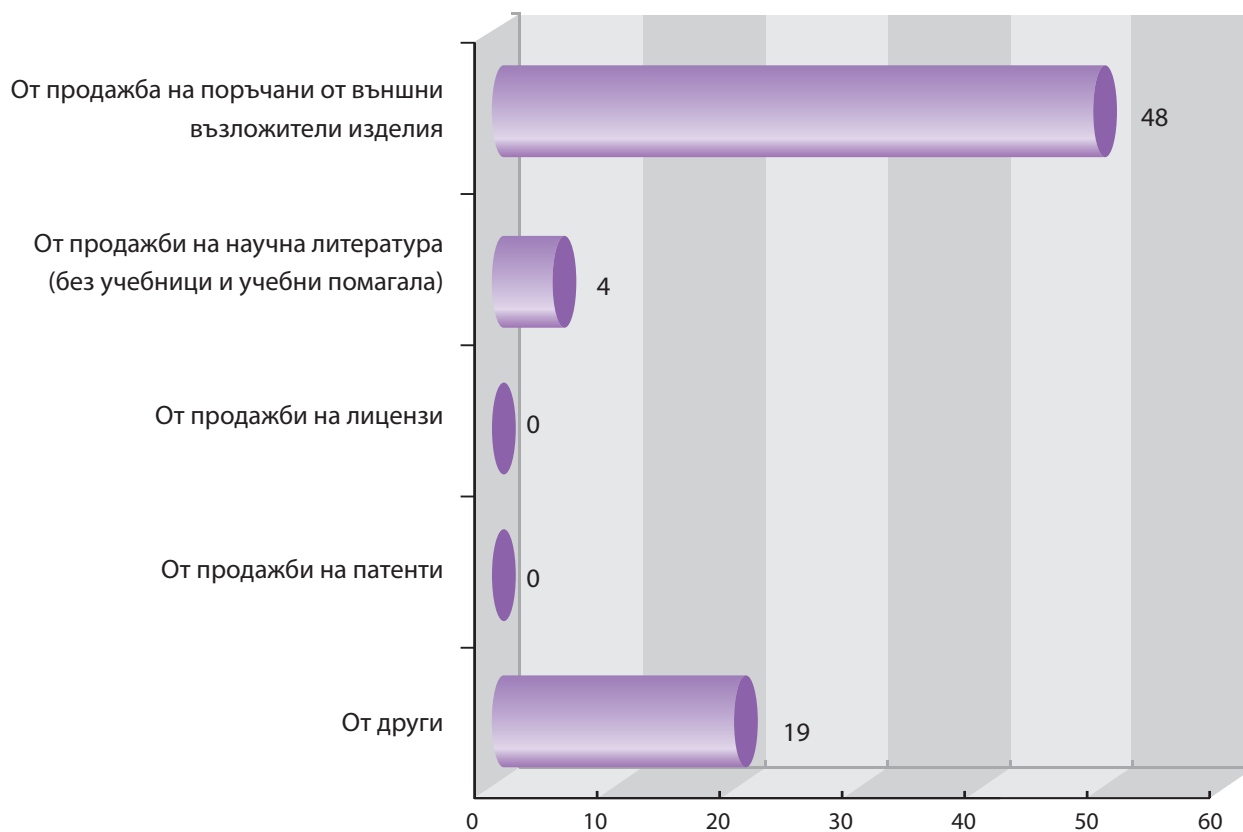

Графика 5 Финансиране на научноизследователската, развойната и иновационната дейност през 2006 г. (средна стойност в хил. лева)

База N=25

Графика 6 Дял от бюджета на приходите реализирани от иновационна дейност през 2006 г. (%)

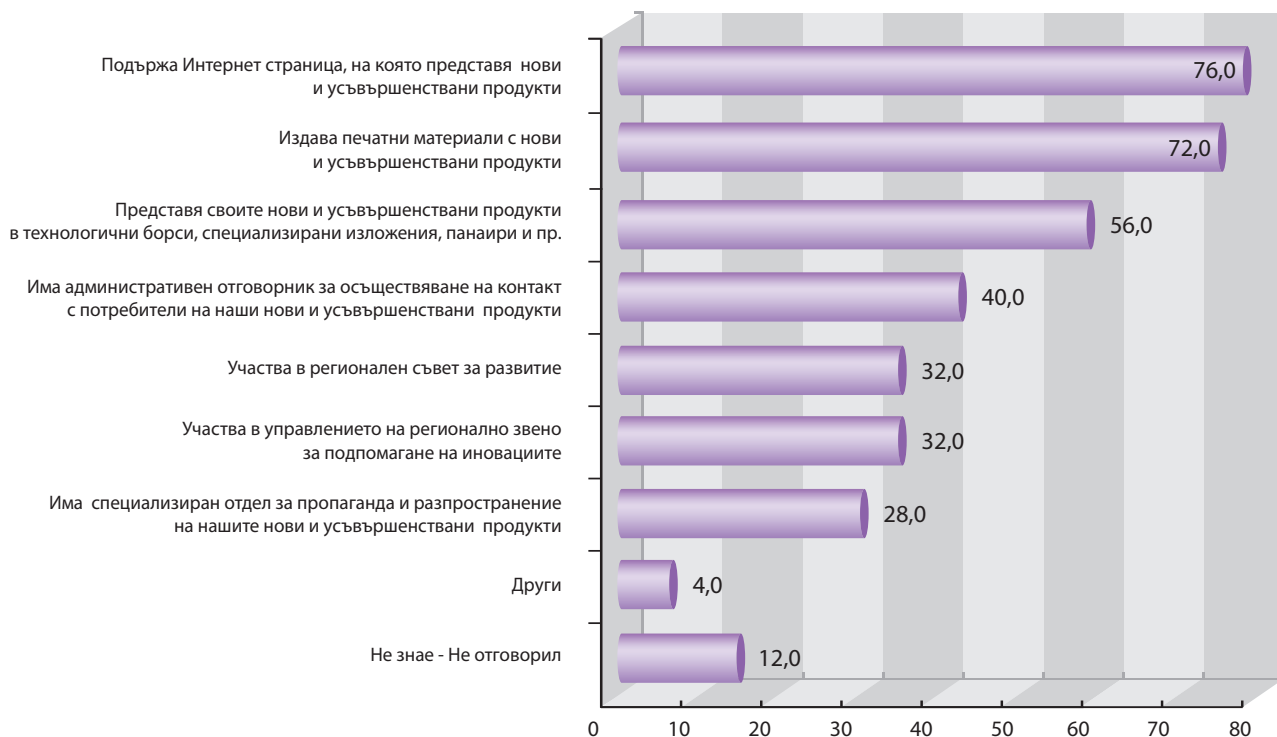
База N=25

Таблица 1 Среден брой и значение на използвани партньори за осъществяване на научноизследователска, развойна и иновационна дейност през 2006 г.

	Среден брой	Голямо	Средно	Малко	Никакво	Няма такива партньори	НЗ-НО
Консултантски агенции	5	16,7	0,0	0,0	5,6	72,2	5,6
Центрове за трансфер на технологии	5	5,0	15,0	10,0	5,0	55,0	10,0
Държавни и частни нетърговски изследователски институти	6	9,1	27,3	0,0	9,1	45,5	9,1
Други	8	0,0	0,0	0,0	0,0	75,0	25,0
Университети и други висши училища	19	42,9	47,6	4,8	0,0	0,0	4,8
Чуждестранни организации	26	31,8	36,4	18,2	0,0	9,1	4,5
Предприятия	67	30,0	15,0	10,0	5,0	40,0	0,0

Графика 7 Дейности, свързани с иновации и комерсиализиране на научноизследователската дейност осъществявана от организациите през 2006 г. (%)

База N=25

Таблица 2 Фактори затруднили научно-изследователската, развойната и иновационната дейност на организациите през 2006 г.

	В голяма степен	В средна степен	В малка степен	Не е затруднил	НЗ-НО
Липса на подходящи източници на финансиране	56,0	20,0	4,0	8,0	12,0
Липса на подходящи механизми за комерсиализация на продуктите от научноизследователската и развойната ни дейност	36,0	28,0	8,0	16,0	12,0
Разходите за осъществяване на научна, изследователска и иновационна дейност са прекалено високи за възможностите на организацията	48,0	28,0	4,0	12,0	8,0
Липсва достатъчно държавна подкрепа	64,0	8,0	4,0	16,0	8,0
Липсва търсене от страна на предприятията	36,0	12,0	16,0	16,0	20,0
Организацията няма изградена организационна структура за комерсиализация на научно-изследователската и развойната си дейност	12,0	12,0	12,0	48,0	16,0
Липсва достатъчно квалифициран персонал	0,0	4,0	16,0	68,0	12,0
Липса на научна и техническа информация	0,0	8,0	8,0	72,0	12,0
Липса на информация за пазарите	4,0	16,0	20,0	44,0	16,0
Липса на адекватно национално законодателство и стандарти	36,0	24,0	12,0	16,0	12,0

Таблица 3 Използвани технологии

	Използва	Средна възраст			
		Под 3 год.	От 3 до 10 год.	Над 10 год.	НЗ-НО
Персонални компютри	100,0	60,0	32,0	4,0	4,0
Мрежи	100,0	64,0	32,0	0,0	4,0
Интернет	100,0	56,0	36,0	0,0	8,0
Поддръжка на собствен сайт	100,0	48,0	44,0	0,0	8,0
Изследователска апаратура	92,0	26,1	26,1	47,8	0,0

Образователни и изследователски центрове

В следващите страници ще представим основните образователни центрове в сферата на висше образование, както и информация за научните звена, изградени към тях.

Технически университет – София

1756 София, бул. „Св.Климент
Охридски“ 8
тел. 02 965 24 50, факс 02 868 53 43,
rector@tu-sofia.bg, www.tu-sofia.bg

Машинно-технологичен факултет

1797 София, бул. „Св.Климент Охридски“ 8, блок 3,
тел. 02 965 22 26

В Машинно-технологичния факултет се осъществява тристепена форма на обучение на бакалаври, магистри и докторанти по професионално направление Машинно инженерство.

Завършилите Машинно-технологичния факултет **инженери-бакалаври** са подготвени по две специалности за реализиране на следните дейности:

Специалност **Машиностроителна техника и технологии** осигурява подготовка на младите специалисти в областта на изследване поведението на материалите при термично и механично въздействие; **създаване на нови, високоефективни материали** и на ефективни металообработващи технологии (осъществявана от катедра **Материалознание и технология на материалите**); изследване на характеристиките на процеса на рязане и моделиране на точността на технологични процеси; електрофизични и електрохимични технологии в машиностроенето; изследване и моделиране на топлинното поведение на възли на машини на роботизирани системи и технологии в машиностроенето и симулационно моделиране в индустрията (осъществявана от катедра **Технология на машиностроенето и металорежещи машини**); трептения, устойчивост, виброизолация, виброзащита, моделиране и симулация на механични системи, проектиране на механизми, модули и средства за автоматизация на технологични машини, структурно-метричен синтез, кинематичен и динамичен анализ на механизми, машини, специализирани ро-

боти и роботизирани системи (осъществявана от катедра **Теория на механизмите и машините**).

Специалност **Компютърно проектиране и технологии в машиностроенето** осигурява подготовка в областта на компютърно проектиране на металорежещи машини, на технологични процеси, на режещи инструменти, на технологии и инструменти за листово щамповане, на технологии и екипировка при леење и заваряване на металите и за термично и химикотермично обработване на материалите; компютърен анализ и синтез на механизми и механични системи; симулационно моделиране в индустрията и на структурообразуващи процеси в материалознанието; мултимедийни и интернет технологии и инженерни бази данни.

Обучението на **инженери-магистри** по специалността **Машиностроителна техника и технологии** включва 6 магистърски програми и осигурява подготовка в областта на: Материалознание и технология на материалите; Високоефективни материали, електрофизични технологии и техника; Проектиране на технологично оборудване; Компютърни технологии в машиностроителното проектиране и производство; Технология и техника за опазване на околната среда и Опаковъчна техника и технологии.

Научно-изследователската, развойна и внедрителска дейност се осъществява в структурните звена към Машинно-технологичния факултет:

Научно-изследователска лаборатория **Симулационно моделиране в индустрията** с основни научни направления: Структурен анализ и моделиране на стохастични системи; Модели, алгоритми и системи за вземане на решения; Проектантски технологии в областта на трафика и Мултимедийни технологии. Ръководител на НИЛ „СМИ“ – доц. д-р Иларио Астинов, **e-mail: ila@tu-sofia.bg**

Научно-изследователска лаборатория **Екологични технологии и управление** (<http://www.etml.tu-sofia.bg/>) с основни научни направления: Изготвяне на експертни екологични характеристики, екологични становища и оценка на въздействието върху околната среда на инвестиционни проекти за строителство; Разработване на програми за устойчиво екологично развитие на национално, регионално и местно равнище; Определяне състоянието на околната среда чрез измерване и анализ на качеството на атмосферния въздух, водите и почвите. Ръко-

Водител на НИЛ «ЕТУ» – н.с. I ст. маг. инж. Любен Цанков, e-mail: lic@tu-sofia.bg

Лаборатория **CAD/CAM/CAE в индустрията**, с основна дейност, насочена към концепиране, моделиране, проектиране и изследване в областта на нови и усъвършенствани изделия, както и развитие на специализиран потребителски софтуер и бързо изготвяне на прототипи (**Rapid Prototyping**), чрез използване на **CAD/CAM/CAE приложения, ориентирани в различни категории:** Тримерни моделиери (**ProEngineer, Solid Works, Euclid**); Софтуер за анализи (**ANSYS, RELEX**); Софтуер за **NC/CAM (SurfCAM)**; Софтуер за програмиране и бази данни (**VisualC++, JAVA, Visual Basic, Oracle**). **Ръководител на лабораторията-доц. г-р Георги Тодоров, e-mail: gdt@tu-sofia.bg**

Изпитателна лаборатория **Производствена техника, инструменти и екипировка**, сертифицирана по БДС EN 45001 и снабдена със специална термоконстантна клетка, обзаведена с модерна измервателна апаратура за изследване на топлинното поведение на възли на машини. Ръководител на лабораторията – проф. г-н инж. Георги Попов, e-mail: depop@tu-sofia.bg

Лаборатория **Механични изпитвания**, оторизиран орган за контрол по БДС EN 45004 „Експерт“. Ръководител на лабораторията – доц. г-р инж. Божана Табакова, e-mail: tabakova@tu-sofia.bg

Научно-изследователска лаборатория **ЕФТТОМ** с ръководител проф. г-н Венцеслав Тошков, e-mail: vtoshkov@tu-sofia.bg

Малко предприятие **ЕФТТОМ-ИОН** с ръководител

н.с. I ст. маг.инж. Димитър Димитров , e-mail: efttom_ion@bitex.com

Малко предприятие **ЕФТТОМ-ХИМ** с ръководител маг.инж. Никола Николов.

Школа за международни инженери по заваряване, лицензирана за професионално обучение и за издаване на Сертификат за международни инженери по заваряване, валиден за Европа и света. Ръководител на школата-проф. г-н инж. Николай Лолов, e-mail: nikolay_lolov@yahoo.com

Енергомашиностроителен факултет

1756 София, бул. „Св.Климент Охридски“ 8, блок 2, декан- тел. 02 965 32 94, decan_emf@tu-sofia.bg

Енергомашиностроителният факултет обучава

студенти по две специалности от професионално направление „Машиностроене“:

- Хидравлична и пневматична техника
- Текстилна техника и технологии
- Основните звена във факултета, които се занимават с научни изследвания в тази област са:
 - Катедра „Хидроаеродинамика и хидравлични машини“
 - Катедра „Текстилна техника“

Машиностроителен факултет

1756 София, бул.„Св.Климент Охридски“ 8, блок 3, декан – тел. 02 965 26 10, tnesh@tu-sofia.bg

Машиностроителният факултет има пет категории:

- Инженерна логистика и подемно-транспортна и строителна техника
- Автоматизация на дискретното производство
- Прецизна техника и уредостроене
- Машинни елементи и неметални конструкции
- Основи и технически средства за конструиране.

Във факултета се подготвят инженери – бакалаври и магистри, по следните специалности:

- Машиностроене и уредостроене
- Мехатроника

Технически университет – Филиал Пловдив

4000 Пловдив, бул.„Санкт Петербург“ 61 ректорат- 4000 Пловдив, ул. „Цанко Дюстабанов“ 25

Факултет по машиностроене и уредостроене

декан – тел. 032 659 573, 628 600, vnikolov@tu-plovdiv.bg

Във факултета се обучават студенти по следните специалности:

- Машиностроителна техника и технологии
- Машиностроене и уредостроене
- Транспортна техника и технологии
- Авиационна техника и технологии
- Индустриален мениджмънт

Категри:

- Машиностроителна техника и технологии
- Машиностроене и уредостроене
- Транспортна и авиационна техника и технологии
- Индустриален мениджмънт
- Механика

Технически университет-Габрово

5300 Габрово, ул. „Х. Димитър“ 4
тел. 066 80 11 44, факс 066 80 11 55, rector@tugab.bg, www.tugab.bg

Специалностите в Технически университет-Габрово в областта на машиностроенето са:

1. Машиностроителна техника и технологии
2. Прецизно машиностроене и уредостроене
3. Текстилна техника и технологии
4. Индустриално инженерство
5. Технология на материалите и материалознание
6. Техника и технологии за опазване на околната среда
7. Хидравлика и хидравлична техника

Занимаващи се с научни изследвания и развойна дейност са следните звена:

1. Научно-изследователска и учебно-производствена лаборатория „Инструментална екипировка“

Ръководител: **доц. г-р Иван Рачев Иванов**
тел: 066/ 223464
066/ 223332
е-mail: irachev@tugab.bg

2. Учебно-производствен център по машиностроене

Ръководител: **доц. г-р Иван Рачев Иванов**
тел: 066/ 223464
066/ 223332
е-mail: irachev@tugab.bg

Зам. ръководител: **доц. г-р Асен Петков Наїденов**
тел: 066/ 223471
066/ 223292

3. Автоматизирано конструиране и технологии на финомеханични елементи и уреди

Ръководител: **доц. г-р Симеон Иванов Петков**
тел: 066/ 223360

066/ 223352
е-mail: symo@tugab.bg

4. НИУПЛ „Заваръчни, възстановителни, електротехнологични и термични обработки“

Ръководител: **доц. г-р Стефан Здравков**
Парашкевов
тел: 066/ 223242
е-mail: parashkevov@tugab.bg

5. НУПЛ „Динамика на машините“

Ръководител: **доц. г-р Стефан Русев Генчев**
тел: 066/ 223280
е-mail: rusev@tugab.bg

6. Машиностроителни конструкции и механизми (МКМ)

Ръководител: **проф. г-р Иван Балашев**
GSM: 0898644138
е-mail: balashev@tugab.bg

7. “ТЕРАПАК”

Ръководител: **проф. г-р Иван Балашев**
GSM: 0898644138
е-mail: balashev@tugab.bg

8. “ТРИБОЛОГИЯ”

Ръководител: **доц. г-р Добринка Петкова**
тел: 066/ 223346
е-mail: dpetkova@tugab.bg

9. Специализирана лаборатория за научни изследвания по интензификация на топлообмена

Ръководител: **проф. г-р Иван Димитров Илиев**
GSM: 0898804745
е-mail: idiliev@tugab.bg

10. Специализирана лаборатория за научни изследвания по топлопренасяне и масопренасяне.

Ръководител: **проф. г-н Венцислав Димов Зимпаров**
тел.: 066/ 223269
е-mail: vdzim@tugab.bg

11. Специализирана лаборатория за научни изследвания по хидравлични и пневматични задвижващи системи

Ръководител: **доц. г-р Христо Димитров Славчев**
GSM: 0897881075
е-mail: hristlav@tugab.bg

12. Специализирана лаборатория за научни изследвания по хидро- и пневмотранспорт на материали

Ръководител: **доц. г-р Христо Димитров Славчев**
GSM: 0897881075
e-mail: hrislav@tugab.bg

13. Специализирана лаборатория за научни изследвания по енергийни машини и системи

Ръководител: **доц. г-р Христо Димитров Славчев**
GSM: 0897881075
e-mail: hrislav@tugab.bg

14. Специализирана лаборатория за научни изследвания по хидро-пневмо автоматика

Ръководител: **доц. г-р Петър Серафимов Иванов**
GSM: 0895270161
e-mail: psivanov@tugab.bg
доц. г-р Христо Недев Христов
GSM: 0886838091
e-mail: christo@tugab.bg

15. Специализирана лаборатория за научни изследвания по механика на флуидите

Ръководител: **доц. г-р Петър Серафимов Иванов**
GSM: 0895270161
e-mail: psivanov@tugab.bg

16. Специализирана лаборатория за научни изследвания по динамика на автоматизирани хидро-пневмо системи

Ръководител: **доц. г-р Петър Серафимов Иванов**
GSM: 0895270161
e-mail: psivanov@tugab.bg

17. Специализирана лаборатория за научни изследвания по проектиране и изследване на вятърни двигатели

Ръководител: **доц. г-р Христо Недев Христов**
GSM: 0886838091
e-mail: christo@tugab.bg

**Университет по
хранителни технологии**

4000 Пловдив, бул. "Марица" 26
тел. 032 64 30 05, факс 032 64
41 02, rector@hiffi-plovdiv.acad.bg,
www.vihvp.bg

Университетът по хранителни технологии, Пловдив е уникално за страната по своята предметна насоченост висше учебно заведение. От 1953 г. в него се подготвят специалисти с висше образование в областта на хранителните технологии, а от 1973 г. и в областта на техниката за хранително-вкусовата и биотехнологичната промишленост.

В областта на професионално направление 5.1. "Машинно инженерство" към Техническия факултет са акредитирани следните специалности по образователно квалификационни степени:

1. Образователно квалификационна степен "бакалавър"

1.1. Машиностроене и уредостроене (Хранително машиностроене)

1.2. Техника за хранителната и биотехнологичната индустрия

2. Образователно квалификационна степен "магистър"

2.1. Машиностроене и уредостроене (Хранително машиностроене)

2.2. Машини и апарати за хранително-вкусовата промишленост

2.3. Опаковане и опаковъчна техника

3. Образователно научна степен "доктор"

3.1. Научно направление 02.01.24 "Машини и апарати за хранително-вкусовата промишленост"

Структурни звена в рамките на УХТ-Пловдив, в които се развива научно-изследователска дейност пряко свързана с хранителното машиностроене и апаратостроене са:

1. Катедра "Машини и апарати за хранително-вкусовата промишленост"

Ръководител катедра – доц. г-р.инж. Иван Янчев, тел.: 032/603808

2. Катедра "Промислена топлотехника"

Ръководител катедра – доц. г-р. инж. Ангел Емануилов, тел.: 032/603650

3. Катедра "Процеси и апарати в ХВП"

Ръководител катедра – доц. г-р. инж. Кольо Динков, тел.: 032/603707

4. Катедра "Техническа механика и машинознание"

Ръководител катедра- доц. г-р. инж. Симеон Василев, тел.: 032/603743

Научно-изследователската дейност на преподавателите в тези категории е насочена към:

- екструдери за горещо екструдирание;
- машини за вакуумно пълнене на колбаси;
- повишаване износоустойчивостта на шнекови устройства и машини;
- кавитационна техника за пречистване на отпадъчни води и груги течности;
- машини за получаване на аерирани теста;
- гозатори за прецизно гозирание на течности;
- ултрафилтрационна техника в млечната промишленост;
- опаковки и опаковъчна техника;
- апарати

В областта на професионалното направление Енергетика в категорията "Промислена топлотехника" се обучават и дипломират инженери по акредитираните специалности:

1. Образователно квалификационна степен "бакалавър" по: Топлотехника
2. Образователно квалификационна степен "магистър" по:
 - а) Топлотехника
 - б) Енергийна ефективност
 - в) Хладилна и климатична техника
3. Образователно научна степен "доктор" по:
 - а) Промислена топлотехника
 - б) Хладилни машини и апарати за охлаждане и кондициониране

В категорията се извършва научно-изследователска и приложна дейности в следните направления:

- определяне на термодинамични свойства и топлофизични характеристики на веществата;
- разработване на нови и рационализиране на съществуващите топлинни схеми на промишлени предприятия;
- изследване и разработване на нови сушилни инсталации за различни хранителни продукти;
- разработване на ректификационни уредби и изпарителни апарати за разделяне и концентрация на разтворите;
- изследване и разработване на отоплителни, хладилни и климатични инсталации;
- конструктивни разработки на нови апарати, съдове под налягане, абонатни станции за отопление и битово горещо водоснабдяване.

Русенски университет „Ангел Кънчев“

7017 Русе, ул. "Стругентска" 8
тел. 082 88 84 65, факс 082 84 57 08, secretary@ru.acad.bg, www.ru.acad.bg

1. Наименование на специалностите в областта на машиностроенето

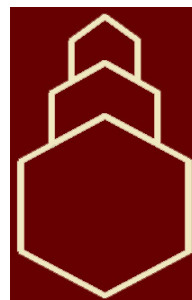
В Русенски университет „Ангел Кънчев“ в областта на висше образование „Технически науки“ с машиностроенето са свързани следните специалности:

1.1. За образователно-квалификационна степен „Бакалавър“

Земеделска техника и технологии, Хидравлична и пневматична техника, Машиностроителна техника и технологии, Машиностроене и уредостроене, Транспортна техника и технологии, Технология на материалите и материалознание, Индустриално инженерство, Екология и техника за опазване на околната среда, Инженерен дизайн, Индустриален мениджмънт;

1.2. За образователно-квалификационна степен „Магистър“

Ресурсоспестяващи технологии, Инструментално производство, Технологии за машини с цифрово програмно управление, Заваряване, Управление на качеството, Машиностроене, Уредостроене, Роботика и роботизирани системи, Технология на материалите, Индустриално инженерство, Инженерен дизайн, Инженерна екология, Мениджмънт и сервиз на техниката, Ремонт на техниката и оползотворяване на ресурсите, Диагностика и сервиз на техниката, Хидравлична и пневматична техника, Земеделска техника и технологии, Високотехнологично машиностроително проектиране, Индустриален мениджмънт и маркетинг.

Химико-технологичен и металургичен университет- София

1756 София, бул. "Климент
Охридски" 8
тел. 02 868 15 13, факс 868 54 8,
stanulov@uctm.edu, www.uctm.edu

Структурни звена за научни изследвания и развойна дейност към Русенски университет „Ангел Кънчев“

Наименование	Основни дейности	Контакти
Научноизследователски център „Вакуумни технологии и съоръжения“	Разработване на технологии и съоръжения за обработване във вакуум (химико-термично, термично, нанасяне на покрития върху метални и неметални материали, дифузионно и електро-дъгово заваряване). Индивидуално и групово обучение, консултации, авторски надзор. Извършване на услуги. Изследване на корозионното поведение по електрохимични методи.	проф. д-н Руско Шишков, rish@ru.acad.bg, (082)888204; доц. д-р Иван Дерменджиев, ivadim@ru.acad.bg, (082)888204; доц. д-р Младен Трифонов, mtr@ru.acad.bg, (082)888206; доц. д-р Диана Цанева, dvc@ru.acad.bg, (082)888307.
Лаборатория „Металография, електронна микроскопия и рентгеноструктурен анализ“	Макроструктурен, микроструктурен и рентгеноструктурен анализ, качествено и количествено определяне на химичен състав, измерване на твърдост и микротвърдост. Консултации и технически експертизи.	доц. д-р Пенка Етърска, etarska@ru.acad.bg, (082)888307; доц. д-р Дочо Дочев, ddd@ru.acad.bg, (082)888306.
Лаборатория „Автоматизация и роботизация на производството“	Разработване, изследване и оптимизиране на механични и мехатронни средства за роботизация в производството и социалната сфера. Разработване и приложение на симулационни модели. Консултации и авторски надзор.	доц. д-р Мирослав Пенчев, mpenehev@ru.acad.bg, (082)888712; д-р Иванка Пеева, ipeeva@manuf.ru.acad.bg, (082)888712.
Лаборатория „Инженерна метрология и контрол на качеството“	Проектиране и изработване на нестандартни средства за измерване, модернизация и електронизация на средства за измерване, анализ на точността на задвижващи системи, разработване на методики и програмни продукти и внедряване на стандартите ISO 9000 за управление на качеството. Индивидуално и групово обучение, консултации, метрологични услуги.	доц. д-р Цветко Корийков, korijkov@ru.acad.bg, (082)888237; доц. д-р Бранко Сотиров, bsotirov@ru.acad.bg, (082)888493.
Научноизследователска лаборатория „Редукторостроене“	Проектиране и оптимизиране на зъбни предавки, редуктори и задвижващи системи, внедряване на програмни продукти, изпитване и диагностика. Индивидуално и групово обучение, консултации, производствени услуги, авторски надзор.	доц. д-р Петър Стаматов, stamatov@ru.acad.bg, (082)888592; доц. д-р Иван Спасов, spasov@ru.acad.bg, (082)888235; доц. д-р Емилия Ангелова, ang@ru.acad.bg, (082)888461.
Лаборатория „Машини за селското стопанство“	Изследване, създаване и внедряване на нови работни органи и машини за растениевъдството и животновъдството в областта на земеделската техника. Консултации, производствени услуги, авторски надзор.	доц. д-р Живко Демирев, jdemirev@ru.acad.bg, (082)888324; доц. д-р Борис Борисов, bborisov@ru.acad.bg, (082)888325; доц. д-р Христо Белоев, hbeloev@ru.acad.bg, (082)888484;
Лаборатория „Инструментално производство“	Разработване и внедряване на нови високопроизводителни методи и инструменти за валцоване на скрепителни елементи и за нарязване на резби и зъбни колела. Индивидуално и групово обучение, консултации, производствени услуги, авторски надзор.	проф. д-н Велико Иванов, vivanov@ru.acad.bg, (082)888714; инж. Красимир Иванов, kivanov@ru.acad.bg, (082)888451.
Научноизследователска лаборатория „Повърхностно пластично деформиране“	Разработване и внедряване на нови технологии и инструменти за довършващо обработване и на опаковъчна техника. Консултации, технически експертизи, производствени услуги, авторски надзор.	доц. д-р Михаил Кършаков, mkarshakov@ru.acad.bg, (082)888309; доц. д-р Васил Костадинов, vkostadinov@ru.acad.bg, (082)888781
Лаборатория „Информационни технологии в машиностроенето“	Приложение на модерни CAD/CAM системи за проектиране и оптимизация в машиностроенето, симулиране и анализ на процеси в металообработването. Индивидуално и групово обучение, консултации, експертни оценки.	доц. д-р Петър Ангелов, pangelov@ru.acad.bg, (082)888237; д-р Росен Радев, rradev@ru.acad.bg, (082)888778
Лаборатория „Технология на машиностроенето и машини с цифрово програмно управление“	Изследване и оптимизиране на процесите нарязване, повишаване на точността на обработване, разработване и внедряване на технологии за машини с цифрово програмно управление. Индивидуално и групово обучение, консултации, производствени услуги.	доц. д-р Иван Замфиров, zamfirov@manuf.ru.acad.bg, (082)888822; доц. д-р Георги Ненов, gosho@manuf.ru.acad.bg, (082)888653; д-р Милко Енчев, milko@roboman.ru.acad.bg, (082)888653.

Наименование	Основни дейности	Контакти
Лаборатория „Якост и динамика на машините“	Моделиране, анализ и оптимизация на механични конструкции и системи в машиностроенето, строителството и транспорта, приложение на метода на крайните елементи. Индивидуално и групово обучение, консултации, експертни оценки.	доц. д-р Георги Габровски, ggabrovski@ru.acad.bg, (082)888474; доц. д-р Ивелин Иванов, ivanov@ru.acad.bg, (082)888224; д-р Стоян Стоянов, stoyanov@ru.acad.bg, (082)888572.

В ХТМУ-София се обучават студенти по следните специалности, имащи отношение към машиностроенето:

В образователно квалификационна степен "бакалавър":

- специалност "Металургия", модули "Металолоене" и "Пластична деформация и термично обработване на металите";
- специалност "Материалознание", модули "Материали на метална основа", "Силикатни материали", "Полимерни материали", "Полупроводникови материали и технологии"

В образователно-квалификационна степен "магистър":

- "Металолоене"
- "Металознание и термично обработване на металите"
- "Обработване на металите чрез пластична деформация"
- "Материали на метална основа";
- "Електрохимия и защита на металите от корозия";
- "Стъкло, керамика и свързващи вещества".

Структурните звена, занимаващи се с изследвания в съответните области са:

- катедра "Металургия на желязото и металолоене"; ръководител катедра доц.г-р инж. Михаил Миховски, тел.8163-350 e-mail mihovsky@uctm.edu;
- катедра "Физична металургия и топлинни агрегати"; ръководител к-ра проф.гмн Донка Ангелова, тел.8163- 353 e-mail donka@uctm.edu;
- катедра "Неорганични и електрохимични производства"; ръководител катедра доц.г-р инж. Людмил Фачиков, тел 8163-251 e-mail fachikov@uctm.edu;
- катедра "Технология на силикатите"; ръководител катедра доц.г-р инж.Лиляна Павлова, тел.8163-369, e-mail pdvlova@uctm.edu;
- катедра "Полимерноинженерство";ръководител катедра проф.гмн инж.Николай Дишовски, тел.8163-221 e-mail dishov@uctm.edu.

Технически университет – Варна

9010 Варна, ул. «Студентска» 1
тел. 052 30 24 44, факс 052 30 27 71,
rector@ms3.tu-varna.acad.bg,
www.tu-varna.bg

Специалностите в областта на машиностроенето в ТУ-Варна са следните:

- Материалознание и термична обработка
- Материалознание и технология на машиностроителните материали
- Технологии, машини и системи за обработка чрез пластично деформиране
- Технология, машини и системи за лаярното производство
- Технология, машини и системи за заваръчното производство
- Технология и организация на корабостроенето и кораборемонта
- Машини и съоръжения за химическата и нефтохимическата промишленост (експлоатация и ремонт на химическото оборудване)
- Машиностроителна техника и технологии (МТТ).
- Компютъризирани технологии в машиностроенето (КТМ).
- Корабни машини и механизми
- Магистърски програми по МТТ; КТМ и "Заваряване".

Обучаващи звена и провеждащи научно-изследователска и развойна дейност :

- Катедра "Технология на машиностроенето и металорежещи машини" (ТМММ).
- доц.г-р инж.Евстати Лефтеров, тел. 052 383 337 – ръководител катедра
- Катедра "Материалознание и технология на материалите" (МТМ).
- доц.г-р инж.Николай Никол, тел.052 383 241 – ръководител катедра
- Катедра „Корабни машини и механизми“ – доц.Емил Славчев, тел. 052 383 369, 383 290 – ръководител катедра
- Научно-приложна лаборатори „Турбомашини“

- Научно-приложна лаборатория „Диагностика и виброконтрол“

БАН – институти и лаборатории, работещи в областта на машиностроенето и леярството.

Институт по металознание „Акад.Ангел Балевски“

1574 София, ул. „Шипченски проход“ 67
тел. 02 971 32 19, 02 870 31 88, факс 02 870 32 07,
ims@ims.bas.bg, www.ims.bas.bg

Научни секции:

- „Цветни метали и сплави“
- „Черни метали и сплави“
- „Пластично деформиране на метали и сплави“
- „Заваряване на метали и сплави“
- „Якост, разрушаване и анализ на метали и сплави“
- „Физика и физикохимия на металите и сплавите“
- „Термично обработване на метали и сплави“

Институт по хидро- и аеродинамика

9003 Варна, кв. Аспарухово, ул. „Уилям Фруг“ 1, ПК 58
тел. 052 37 05 00, факс: 052 37 05 14, office@bshc.bg, www.bshc.bg

Провежда фундаментални и приложни изследвания и експерименти в областта на:

- Корабна хидро- и аеродинамика, проектиране на кораби, оптимизация
- Воден транспорт и корабна навигация
- Океанско и брегово инженерство
- Морска индустрия
- Устойчиво развитие и опазване на околната среда
- Морски информационни технологии

Институтът разполага с:

- Голям мултифункционален лабораторен комплекс от съоръжения за хидродинамични изпитания, оборудвани с измервателна апаратура и изчислителни мощности от висок клас
- Лаборатории, специализирани в разработването

на измервателни устройства и софтуер за автоматизация на експериментите

- Съвременни софтуер и системи за цифрово моделиране
- Бази данни от моделни и натурни изпитания и от аналитични изследвания

Централна лаборатория по мехатроника и приборостроене

1113 София, ул. „Акад. Георги Бончев“, бл. 1
тел. 02 871 69 52, факс 872 35 71,
roman@clmi.bas.bg, www.bas.bg/clmi

Работи в следните научни области:

- Научни изследвания в областта на роботиката, мехатрониката, автоматизацията и приборостроенето.
- Научно-приложни изследвания и проекти за мехатронни уреди и системи, съдържащи елементи на изкуствен интелект
- Научно-приложни изследвания и проекти на уникални и специализирани прибори

Институт по механика

1113 София, ул. „Акад.Георги Бончев“, бл.4
тел. 02 979 64 32, факс 02 870 74 98, office@imbm.bas.bg, www.imbm.bas.bg

Работи в следните научни области:

- механика на системи тела
- теория и управление на машини и роботи
- нелинейна механика на непрекъснати среди твърди деформируеми тела (деформиране и разрушение)
- механика на флуидите
- динамично взаимодействие между конструкции и флуиди – динамично взаимодействие на термични, химични и механични полета – статистическа механика
- биомеханика
- експериментална механика и безразрушителна диагностика.

Централна лаборатория по физико-химична механика

1113 София, ул. „Акад.Георги Бончев“, бл.1
тел. 02 871 81 82, 02 979 24 71, факс 02 870 34 33,
clphchm@clphchm.bas.bg, www.clphchm.bas.bg

Работи в следните научни области:

- Механично поведение (деформиране, якост, повреждане)
- Физико-химични взаимодействия
- Структура и характеристики на неметални конструкционни композитни материали
- Технологични и конструкционни задачи, включващи реология на течни и втвърдяващи се материали.

Централна лаборатория по слънчева енергия и нови енергийни източници

1784 София, бул."Цариградско шосе" 72
тел. 02 77 84 48, факс 02 875 40 16, vitanov@phys.bas.bg, www.sencs.bas.bg

Работи в следните научни области:

- Получаване и изследване на нови материали
- Разработване на нови технологични процеси за реализация на високоефективни фотопреобразуватели
- Проектиране на прибори и съоръжения за преобразуване на слънчевата енергия в електрическа и топлинна.

Институт по физика на твърдото тяло

1784 София, бул."Цариградско шосе"72
тел. 02 975 36 32, факс 02 975 80 61, director@issp.bas.bg, www.issp.bas.bg

Научни звена:

- Колективни явления
- Електрон-фотонни взаимодействия
- Електронна микроскопия
- Рентгенова дифракция и магнитен резонанс
- Нискотемпературна физика
- Криогенна техника
- Физични проблеми на микроелектрониката
- Фотоелектрични и оптични явления в широкозонни полупроводници
- Полупроводникови хетероструктури
- Аустоелектроника
- Израстване на кристали
- Молекулярна епитаксия
- Течни кристали
- Биомолекулни слоеве
- Оптика и спектроскопия
- Атомна спектроскопия
- Лазери и метални пари

Институт за космически изследвания

1000 София, ул."Московска" 6, ПК 799
тел. 02 988 35 03, факс 02 981 33 47, office@space.bas.bg, www.space.bas.bg

Работи в следните научни области:

- Космическа физика
- Астрофизика
- Боргни системи
- Изучаване на Земята от Космоса
- Геоинформатика
- Космическа биотехнология и изследване в условията на вакуум
- Аерокосмически контролни системи
- Космическо материалознание

Професионални гимназии (техникуми), подготвящи специалисти за машиностроенето.

Проблемите на висшето образование виждаме и на един по-ранен етап – в професионалните гимназии и техникуми, подготвящи специалисти за машиностроенето.

Ще представим само една справка, но тя е показателна за процесите, които протичат в сферата на средното професионално образование.

Само за периода на учебните 2004/2005г. и 2005/2006г., броят на учителите, назначени на щатно място от област Машиностроене е намален с 14%.

На практика във всеки един от традиционно силните машиностроителни региони имаме намаление на броя на учителите, респективно и намаление на броя на учащите и завършващи по машиностроителните специалности.

Конкретните стойности са представени в следващата таблица:

Учащи и завършили в професионално направление "Металообработване и машиностроене"		
	Учащи	Завършили
2005/2006		
Професионални гимназии (III степен професионална квалификация)	9038	626
Професионални гимназии и професионални училища (II степен професионална квалификация)	2691	1466
Професионални училища с прием след VI и VII кл. (I степен професионална квалификация)	323	122
Професионални училища с прием след VIII кл. (I степен професионална квалификация)	59	5
2004/2005		
Професионални гимназии (III степен професионална квалификация)	10153	847
Професионални гимназии и професионални училища (II степен професионална квалификация)	3147	1670
Професионални училища с прием след VI и VII кл. (I степен професионална квалификация)	479	98
Професионални училища с прием след VIII кл. (I степен професионална квалификация)	12	0
2003/2004		
Професионални гимназии (III степен професионална квалификация)	11148	1067
Професионални гимназии и професионални училища (II степен професионална квалификация)	4503	2411
Професионални училища с прием след VI и VII кл. (I степен професионална квалификация)	464	123
Професионални училища с прием след VIII кл. (I степен професионална квалификация)	48	5
Професионални колежи с прием след средно образование (IV степен професионална квалификация)	3	17

Данни за професионалните средни училища представяме в следващите страници.

Област Благоевград
1. Професионална Техническа Гимназия Гр. Благоевград, ул. Иван Михайлов № 60, тел: 073 / 885283
2. неврокопска Професионална Гимназия "Димитър Талев" Гр. Гоце Делчев Бул. "Гоце Делчев" №36, тел :0751/23285; 0751/23561, E-mail:pg_gd@mail.bg
3. Професионална Гимназия по Механоелектротехника "юрий Гагарин" Гр. Петрич 2850; ул. "Свобода" 31, тел. 0745/ 22070 , 0745/22285
4. Професионална Техническа Гимназия Гр. Сандански, Бул. "Т.каблешков"№2, тел. : 0746/3-25-71; 3-25-64; 3-03-35
5. Професионална Гимназия по Машиностроене "П. Р. Славейков" Гр. Якоруда, ул. " Цар Борис ІІІ " № 72, тел. 07442/23-27
Област Бургас

1. Професионална Гимназия по Механоелектротехника и Електроника Гр. Бургас, Бул. "Ст.стамболов"№69; тел. 056/24952, 056/800292
2. Професионална Гимназия по Химични Технологии "Акад. Зелински" Гр. Бургас, К-с"изгрев"; тел. 056/881224; 881227
3. Професионална Техническа Гимназия Гр. Бургас Кв."меден Рудник", ул. "Тодор Грудов"; тел. 056/854233
Област Варна
1. Професионална Гимназия по Стъкларство Гр. Белослав, Кв.акациите, тел. 051122569
2. Професионална Гимназия по Химични и Хранително-вкусови Технологии "Д. И. Менделеев" Гр. Варна, Спирка"почивка" П.к.114, тел: 052 303-665
3. Професионална Гимназия по Машиностроене и Транспорт Гр. Варна Бул. Сливница №180 тел. 052 444185
4. Професионална Гимназия Гр. Девня, Бул. Съединение №122, тел. 0519 8243

5. Професионална Гимназия по Транспорт и Машиностроене Гр. Провадия, Кв.север, тел. 0518 2132
Област Велико Търново
1. Професионална Гимназия по Машиностроене “Н. Й. Вапцаров” Гр. Дебелец ,ул. “Оборище” № 20, тел. 061172058
2. Професионална Гимназия по Промислени Технологии Гр. Павликени, ул. “Ловец” № 10, тел. 34-88
3. Професионална Техническа Гимназия “Васил Левски” Гр. Горна Оряховица, ул. “Ангел Кънчев” № 27, 6-02-86;6-02-84
Област Видин
1. Професионална Гимназия Гр. Видин, ул. “Бдин” № 66, тел. : 094/600-625
Област Враца
1. Професионална Техническа Гимназия “Н. Й. Вапцаров” Гр. Враца, ул. “Илинден” 12, тел. 092/42128
2. Професионална Гимназия по Машиностроене Гр. Враца, Бул. “Мито Орозов” 26, тел. 092/46036
Област Габрово
1. Професионална Техническа Гимназия “Д-р Н. Василиади” Гр. Габрово, ул. “Брянска 3” тел/факс 80 32 14 E-mail: Ptg_gabrovo@abv.bg
2. Професионална Гимназия по Текстил и Моден Дизайн Гр. Габрово ул. “брянска” 72 тел. 066/ 803549 E-mail: Tt@tbox.stemo.bg
3. Професионална Техническа Гимназия “Димитър Крусев” Гр. Дряново, ул. “Д. Крусев”, тел. : 0676 / 21 28 E-mail: Ptg_drianovo@dir.bg
4. Професионална Гимназия по Механоелектротехника “Ген. Иван Бъчваров” Гр. Севлиево, ул. “Ненко Илиев” N 3; тел: 0675/3-32-52; E-mail: Tmet_sev@yahoo.com
5. Професионална Гимназия по Транспорт и Машиностроене С. Градница, ул. “Васил Левски” 58 тел. 067/343
Област Кърджали
1. Професионална Гимназия по Машиностроене и Лека Промисленост “Васил Левски” С. Кирково, тел: 03679-2756
2. Професионална Гимназия “Васил Лески” Гр. Кърджали, ул. “Мара Михайлова” №3а, тел: 0361/22757
3. Професионална Гимназия по Машиностроене и Лека Промисленост “Васил Левски” Гр. Момчилград, Ул “Гюмюрджинска” 7, тел: 03631/2237
Област Кюстендил
1. Професионална Гимназия “Акад. С. П. Корольов” Гр. Дупница, ул. “Орлинска” 74, тел. 0701/ 51835; 51834

2. Професионална Гимназия по Хранително-вкусови и Химични Технологии Гр. Дупница, ул. “Велико Търново” 6, тел. 0701/ 51096
3. Професионална Гимназия по Машиностроене Гр. Дупница, ул. “Никола Малашевски” 20, тел. 0701/ 51006;51007
4. Професионална Гимназия по Лека Промисленост “Вл. Димитров – Майстора” Гр. Кюстендил, ул. “Искър” 5, тел. 078/ 24056
Област Ловеч
1. Професионална Гимназия по Механоелектротехника Гр. Ловеч, Бул. “Мизия”,тел. 23602, 22070
2. Вечерно Професионално Училище Гр. Ловеч,място за Лишаване От Свобода, тел. 20049
3. Професионална Гимназия по Механоелектротехника Гр. Троян,ул. “34-ти Троянски полк” 43, тел. 22413
Област Монтана
1. Професионална Техническа Гимназия “Юрий Гагарин” Гр. Монтана ул. “Св. Климент Охридски” №2 тел. 300632
Област Пазарджик
1. Булстат: 000341724 Прогимназия “Св. Св. Кирил и Методий” Гр. Пазарджик, ул. “Бузлуджа” №59, тел. 85913
2. Професионална Гимназия по Механоелектротехника Гр. Пазарджик, ул. “Цар Освободител” №105, тел. 034/444571
3. Професионална Гимназия по Химични и Хранителни Технологии Гр. Пазарджик, ул. “Яков Матакиев” №1, тел. 034/448720
4. Професионална Техническа Гимназия “Инж. Никола Белопитов” Гр. Панагюрище, ул. “Петко Мачев” №4, тел. 0357/2308
5. Професионална Гимназия по Лека Промисленост и Машиностроене “Васил Левски” Гр. Пещера, ул. “В. Стайков” № 15, тел. 0350/2140, 3968
Област Перник
1. Професионална Техническа Гимназия “Юрий Гагарин” Гр. Перник, Кв.димова Махала, ул. “Търново” №10, тел. 2 29 71, E-mail: Gagarin@dimont.com
2. Технологична Професионална Гимназия “М. Кюри” Гр. Перник, Кв.мошино ул. “Мл.стоянов” №1, тел. 7 40 47, E-mail: Tmht@pernik.net
3. Професионална Гимназия по Техника и Строителство “Арх. Й. Миланов” Гр. Перник , Кв. Мошино , тел. 67 00 10 ; 60 00 30
4. Техническа Професионална Гимназия “Н. Й. Вапцаров” Гр. Радомир, ул. “Цар Освободител” №1, тел. 0777 / 25 59
Област Плевен
1. Професионална Гимназия по Ядрена Енергетика “Мария Склодовска Кюри” Гр. Белене, ул. “България” 36, тел. 0658/ 25182 E-mail: Tae_belene@ Mail.bg

2. Професионална Гимназия по Механоелектротехника "Хр. Смирненски"
Гр. Кнежа, ул. М.Боев" №5, тел. 09132/ 22-30
3. Професионална Гимназия по Механоелектротехника
Гр. Плевен, ул. "Климент Охридски"25 тел. 064/841-521 , 064/841-52 E-mail : Tmetpl@infotel.bg
4. Професионална Гимназия по Хранително-вкусови Технологии "Луи Пастър" "
Гр. Плевен, Жк Сторгозия, тел. 064/ 850 288, E-mail: Thvp_pleven@mail.bg
5. Професионална Гимназия по Облекло и Текстил
Гр. Плевен, ул. Д.константинов" № 21, тел. 064/ 825004, 064/824843 E-mail: Pgot_pleven@mail.bg
6. Професионална Гимназия по Механоелектротехника "Девети Май"
Гр. Червен Бряг, ул. "Християнска" №31 тел. /факс: 0659/ 32-77

Област Пловдив

1. Професионална Гимназия "Цар Иван Асен II"
Гр. Асеновград, ул. Шипка №4 ; тел. 6 – 25 – 44
2. Професионална Гимназия "братя Евлогий и Христо Георгиеви"
Гр. Карлово, ул. "Тодор Каблешков" №1, тел. 0335/ 9 56 36, E-mail: Tmtkarlovo@abv.bg
3. Професионална Гимназия по Механотехника "Проф. Цв. Лазаров"
Гр. Пловдив, ул. "Братя Бъкстон" 71 А, тел. : 032/671-143,032/671-144, E-mail: Tmtpd@evrocom.net
4. Професионална Гимназия по Хранителни Технологии и Техника
Гр. Пловдив, Бул. "Васил Априлов" 156, тел. :95-50-18, E-mail: Thvp_pv@yahoo.com
5. Оу "Пенчо Славейков"
Гр. Пловдив, ул. "Батак" №5; тел. 628-131
6. Професионална Гимназия по Машиностроене
Гр. Пловдив, Бул. "Ал.стамболийски"№2, тел: 69 27 77;69 27 98;e-mail: Pgm_plovdiv@abv.bg
7. Оу "Панайот Волов"
Гр. Пловдив, Ул "Дилянка" № 29, тел: 032 / 952809
8. Професионална Гимназия "Петър Парчевич"
Гр. Раковски, Бул. " Г.с. Раковски" 100 Б, тел 03151/24-02
9. Професионална Гимназия "Ген. Владимир Заимов"
Гр. Сопот, Бул. "Иван Вазов" № 1 тел. : 03134 22-55, E-mail: rgmbg@mail.bg

Област Разград

1. Професионална Техническа Гимназия "Шандор Петьофи"
Гр. Разград ул. "Илия Петров" – 1 тел. 084/660-237 E-mail: Tam_razgrad@mail.bg

Област Русе

1. Соу "В. Левски"
Гр. Ветово, ул. "Васил Левски" №1, тел: 08161 20-04, 28 90
2. Професионална Гимназия по Промислени Технологии "Атанас Ц. Буров"
Гр. Русе, ул. "цар Калоян" № 11, тел. 082/ 222-518, E-mail: Sptum_rousse@abv.bg, E-mail: Sptum_rousse@yahoo.com

3. Професионална Гимназия по Механотехника
Гр. Русе, ул. "алеи Възраждане" №2, тел. /факс : 082/ 222-947, E-mail: Tmt80ruse@abv.bg

Област Силистра

1. Професионална Гимназия по Производствени Технологии "Евлогий Георгиев"
Гр. Силистра, ул. "7-ми Септември" №57 П.к.301, тел: 086/7 20 08; Факс: 086/7 64 80; E-mail: Svtsevlogy@mbox.digsys.bg
2. Професионална Гимназия по Механотехника "Владимир Комаров"
Гр. Силистра, ул. "Петър Бояджиев"№29,тел. 7-59-37,e-mail: pgmt-ss.infotel.bg

Област Сливен

1. Професионална Гимназия по Техника и Технологии "Ат. Димитров"
Гр. Нова Загора, ул. "Бенковски" 1а, тел. 0457/ 22 861
2. Професионална Гимназия по Механотехника
Гр. Сливен, ул. "Ст. Султанов" 9, тел. 044/ 85218
3. Оу "Братя Миладинови"
Гр. Сливен, ул. "Гоце Делчев" 1, тел. 044/ 624 164, 624 169

Област Смолян

1. Професионална Гимназия "Васил Левски"
Гр. Доспат, ул. "Капитан Петко Войвода"№3, тел: 03045/23-74
2. Професионална Гимназия "Христо Ботев"
Гр. Златоград, ул. "Антим I" № 10, тел: 03071/25-50, 25-46, E-mail Technikum@abv Bg
3. Соу "Св. Св. Кирил и Методий"
Гр. Неделино, ул. "Васил Коларов" №94, тел: 03072/ 22-67
4. Професионална Гимназия по Техника и Технологии "Христо Ботев"
Гр. Смолян, ул. "Тракия"№15,тел: 0301/ 6-45-40, E-mail: Tmt_sm@abv.bg

Област София-град

1. Национална Професионална Гимназия по То "М. В. Ломоносов"
Гр. София, ул. "Св.св. Кирил и Методий" №148, тел: 8322005, 8313089
2. Професионална Гимназия по Текстилни и Кожени Изделия
Гр. София, ул. "Арх.петко Момчилов"№2, тел. 230-255
3. Професионална Гимназия по Машиностроене
Гр. София, Бул. "Ал.стамболийски" №82, тел: 8221385, E-mail Pgm2000@unitednet.bg
4. Професионална Гимназия по Металургия "Акад. И. П. Бардин"
Гр. София, Кв. Ботунец, Gsm 098684736
5. Професионална Гимназия по Механоелектротехника "Н. Й. Вапцаров"
Гр. София, ул. "Стара Планина"13;тел. 983-14-34
6. Професионална Гимназия по Електротехника и Автоматика
Гр. София, Бул. Овча Купел №1,тел: 856 49 01,856 11 49
7. Вечерно Основно Училище – 30 "Казичане"

Гр. София, тел. 978 78 77
Област София-област
1. Професионална Гимназия по Техника и Мениджмънт "Христо Ботев"
Гр. Ботевград, ул. "Свобода" 18, тел. 0723/ 66 842
2. Техническа Професионална Гимназия "Стамен Панчев"
Гр. Ботевград, ул. "Захари Стоянов" 10 тел. 66529
3. Професионална Гимназия по Керамика
Гр. Елин Пелин, ул. "Райко Даскалов" №1, тел. 0725/25 44
4. Опу "Неофит Рилски"
Гр. Самоков, ул. "Самоковско шосе" №3 тел. 0722/ 6-64-21
5. Професионална Гимназия "Велизар Пеев"
Гр. Своге, ул. "Отец Паисий" № 9, тел. 0726/25-28
Област Стара Загора
1. Професионална Гимназия по Енергетика и Електротехника
Гр. Гълъбово Кв. "Индуриален" тел: 0418/2386
2. Професионална Гимназия "Иван Хаджиенов"
Гр. Казанлък ул. "Цар Борис I" 2 тел: 0431/62789 ; Факс: 0431/ 64689, E-mail: Tmetkz@abv.bg
3. Професионална Гимназия "Ат. Дамянов"
Гр. Николаево ул. "Освобождение" 2 тел: 04330/29-56
4. Професионална Гимназия
Гр. Раднево, ул. "Георги Димитров" 39, тел: 0417/ 8-23-47, E-mail: tmaor@radnevo.orbitel.bg
5. Професионална Гимназия по Биотехнологии и Химични Технологии "Дм. Менделеев"
Гр. Стара Загора, ул. "Ген Столетов" 185 тел: 042/869084, E-mail: tbhp_stz@mail.orbitel.bg
6. Професионална Гимназия по Механотехника и Транспорт
Гр. Стара Загора, ул. "Генерал Столетов" 183, тел. 042/869192, E-mail: Tmttsz@yahoo.com
7. Вечерно Професионално Училище "поп Минчо Кънчев" При Затвора
Гр. Ст. Загора, Кв. "Индуриален" Областен Затвор, тел: 042 /623 993, в 273, 284
Област Търговище
1. Професионална Гимназия по Техника и Лека Промисленост
Гр. попово Ул "аспарух" №1 Тел:26546, E-mail: Pgtlp@popovo.net

2. Професионална Техническа Гимназия "Цар Симеон Велики"
Гр. Търговище Ул "александър Стамболийски" №29 Тел:64883, E-mail: Tmt_tshte@elnics.com
Област Хасково
1. Соу "Д-р Петър Берон"
Гр. Тополовград, ул. "Варна" 2, тел. /факс 0470-2277
2. Професионална Гимназия по Електропромишленост и Текстил "Захари Стоянов"
Гр. Харманли, ул. Л. Каравелов №1, тел:0371/5068, E-mail: Pgte_harmanli@abv.bg
3. Професионална Гимназия по Механоелектротехника "Стойчо и Кица Марчеви"
Гр. Хасково, Бул. "Съединение" 46, тел. 038 622331
Област Шумен
1. Професионална Гимназия по Механотехника, Електроника и Транспорт "Христо Ботев"
Гр. Шумен, ул. Велики Преслав 51, тел: 054 /6 99 95;
2. Професионална Гимназия по Машиностроене
Гр. Шумен, ул. "Спартак" 22 тел. 6-89-36 6-22-82
Област Ямбол
1. Професионална Гимназия "стефан Караджа"
Гр. Елхово ул. "Ангел Вълв" 39, тел : 0478/88292
2. Професионална Техническа Гимназия "Иван Райнов"
Гр. Ямбол ул. "Цар Иван Александър" 42, тел: 046/663161 E-Mail: tmt_jambol@yahoo.com

Забележка! При интерес към конкретна професионална гимназия по-пълна информация може да се получи от електронната страница на Министерството на образованието и науката www.minedu.government.bg

Малък е броят и на записаните курсисти и придобилите степен на професионална квалификация за периода 01.01.2005г. до 31.12.2005г. в ЦПО, ПГ, ПК и ПУ.

По професионално направление Металообработване и машиностроене са записани 499 курсисти, а 442 са придобили степен на професионална квалификация.

В следващия раздел представяме лицензиранети от НАПОО центрове за професионално обучение по професионални направления в машиностроенето.

Центрове за професионално обучение, лицензирани от НАПОО по професионални направления в машиностроенето.

Номер на лиценза	Наименование на центъра	Населено място
200011001	ЦПО към КРЗ „Одесос“ гр Варна	гл. Варна тел. 052/666335; 052 666 336 лице за контакти инж.: Бъчваров
200011002	ЦПО към КРЗ „Горубсо – Лъки“ АД	гр. Лъки тел. 03052-21-53; 0889424212 лице за контакти: Марински

Номер на лиценза	Наименование на центъра	Населено място
200111007	Център за професионално обучение към „Рудметал“ АД	гр. Рудозем тел. (0306) 3360, 048/801260 e-mail: rudmetal@infotel.bg лизе за контакти: Каврошилов
200111008	Българи-германки център за професионално обучение към Министъра на труда и социалната политика	гр. Стара Загора тел. (042) 601156 088 431168 e-mail: info@bgcro.bg лизе за контакти: Чергева
200111010	ЦПО към Национална компания „ЖИ“	гр. София тел. (02) 932 3255; 932 2085 e-mail: cpk_1@rail-infra.bg лизе за контакти: Георгиева
200112013	ЦПО към „Бетонстрой 2000“ АД	гр. Горна Оряховица тел. 0618 40511; 0618 60616 в. 227 e-mail: betonstr@go-link.net лизе за контакти: Димитров
200011014	ЦПО към „Професионалист-99-Гълъбово“ АД	гр. Гълъбово тел. (0418) 25 42 e-mail: profad@mail.orbiel.bg лизе за контакти: Кръстев
200211017	Българи-германки център за професионално обучение	гр. Пазарджик тел. (034) 404501 e-mail: iinfo@pz.bgcro.bg лизе за контакти: Николова
200212019	Национален център за професионално обучение в системата на БТПП	гр. София тел.(02) 989 6251 e-mail: education@bccr.bg лизе за контакти: Станчева
200211020	Център за професионално обучение към ТПК „Победа-32“, Стара Загора	Стара Загора тел. (042) 624447 лизе за контакти: Иванова
200212021	Център за професионално обучение „Крас“ към „Крас“ ООД, гр. Пловдив	гр. Пловдив тел. 032 621805 e-mail: krassapi@abv.bg лизе за контакти: инж. Сапунов – управител
200211024	Център за професионално обучение на Централен кооперативе съюз гр. София	гр. София тел. (02) 9266466/ (02) 9266700 лизе за контакти: Георгиева
200211028	Център за професионално обучение „Марица Изток“ към „Мини Марица-ИЗТОК“ ЕАД	гр. Раднево тел. 041783304, в. 3132 e-mail: pachalova@marica-iztok.com лизе за контакти: инж. Недялка Пачалова
200212032	Център за професионално обучение към Консорциум „БРАЯН“ ООД, гр. Стара Загора	гр. Стара Загора тел 042 604 534 0888615237 e-mail: brian@starazagora.net лизе за контакти: Марияна Ганева
200212033	Център за професионално обучение към „СЛБИ плюс“ ООД, гр. София	гр. София тел. 9744 969 088 626 750 e-mail: elbi_plus@hotmail.com лизе за контакти: Красимир Василев
200211036	Център за професионално обучение към ЕТ „Иванка Ярловска“, гр. Самоков	гр. Самоков тел. 0722 22389 0888 343 982 e-mail: ypo99@yahoo.com лизе за контакти: Иванка Ярловска

Номер на лиценза	Наименование на центъра	Населено място
200211038	Център за професионално обучение към ЕТ „Надежда Султанска Дженева“	гр. Стара Загора тел. 042628824 0887746386 e-mail: et_nadezda@abv.bg лизе за контакти: Султанка Дженева
200212039	Център за професионално обучение към Институт по металознание на БАН	гр. София тел. 028703207; 028703258 e-mail: pdinkov@ims.bas.bg; gnikolov@ims.bas.bg лизе за контакти: д-р инж. Пламен Динков, Георги Николов
200112041	Център за професионално обучение към „Енергоремонт-Гълъбово“ АД, гр. Гълъбово	гр. Гълъбово тел. 0418 2308 e-mail: info@energoremont-bg.com лизе за контакти: инж. Константин Костадинов
200312042	Център за професионално обучение към „Дунав“ АД, гр. Русе	гр. Русе тел. (082) 843846; 0888326380 e-mail: спо_dunavrs@yahoo.com лизе за контакти: инж. Пламен Симитчиев
200212043	Център за професионално обучение към Сдружение с нестопанска цел „Авто-Престиж“, гр. Перник	гр. Перник тел. (076) 603637 e-mail: avtoprestig@yahoo.com лизе за контакти: Любен Петров
200311044	Център за професионално обучение към „Професионален учебен център“ ЕООД	гр. Търговище тел. 0601 67429 088 688 534 лизе за контакти: Михаил Михайлов
200312045	Център за професионално обучение към „Веда консулт“ ЕООД	гр. Габрово 5300 тел. 066 806552 GSM: 0898 543012 e-mail: office@veda.bg лизе за контакти: Галина Банковска
200312047	Център за професионално обучение към ЕТ „Ангела – Анна Трифонова“	гл. Казанлък тел. 0431 2 6958 098 617 601 лизе за контакти: Анна Трифонова
200312048	Център за професионално обучение към „Българска стопанска камара“	гр. София тел. 987 9703 e-mail: galia@bia-bg.com лизе за контакти: Галя Божинова
200312049	Център за професионално обучение към „монтажи“ ЕАД	гр. София тел. (02) 710 086 e-mail: ckl@montagi.com лизе за контакти: Димитър Христов
200312050	Център за професионално обучение към „Газтек БГ“ АД	гр. София тел. 02 960 34 73 e-mail: ivan_savov@overgaz.bg лизе за контакти: Иван Савов
200312051	Център за професионално обучение към „Институт по заварявяне“ АД	гр. София тел. 791 592 e-mail: iza@mail.orbitel.bg лизе за контакти: Вяра Илиева
200211052	Център за професионално обучение към РС на ТПК-Велико Търново	гр. Велико Търново тел. 062 250 48 лизе за контакти: Ваня Вачева
200312053	Център за професионално обучение „Знание“ ЕООД	гр. София тел. (02) 987 4950 e-mail: office@znanie-bg.org лизе за контакти: Рут Леви

Номер на лиценза	Наименование на центъра	Населено място
200312054	Център за професионално обучение към Междучилищен център за трудово-политехническо обучение	гр. Пловдив тел. (032) 643 156 лизе за контакти: Георги Кендов
200312056	Център за професионално обучение към Асоциация за обучение в транспорта	гр. Пловдив тел. (032) 626105 e-mail: trans@techno-link.com лизе за контакти: Антоанета Семерджиева
200312058	Център за професионално обучение към „Главболгарстрой“ АД	гр. София тел. (02) 915 17 39 e-mail: vvutov@gbs-bg.com лизе за контакти: Васил Вутов
200312061	Център за професионално обучение към ЕТ „Хлимия – Христина Йонова“	гр. София тел. 02 8702674, 0888680292 лизе за контакти: Христина Йонова
200312064	Център за професионално обучение към ЕТ „Бети – Орва – Бедиха Неджибова	гр. Разград тел. (084) 21081 лизе за контакти: Бедиха Неджибова
200312065	Център за професионално обучение към Междучилищен център за трудово-политехническо обучение – Димитровград	гр. Димитровград тел. 391 52089 e-mail: idm@abv.bg лизе за контакти: Тодор Добрев
200312066	Център за професионално обучение към Междучилищен център за трудово-политехническо обучение – Плевен	гр. Плевен тел. (064) 48218 e-mail: mcenter@abv.bg, лизе за контакти: Боян Миразчийски
200312070	Център за професионално обучение към „Пристанище Бургас“	гр. Бургас 056822203 e-mail: trippin@net.bg лизе за контакти: Илиев
200312072	Център за професионално обучение към „Поляница“ АД	гр. София (02) 9711177 e-mail: agency_nikanor@abv.bg лизе за контакти: Витлена Ангелова-Василева
200312073	Център за професионално обучение към „Поляница“ АД	гр.Търговище (0601) 627 36 e-mail: polianica_ad_cpo@mail.bg лизе за контакти: Радка Цонева
200312074	Център за професионално обучение към Федерация на научно-техническите събзи в България	гр. София 9893379, 088 822 436 e-mail: kvvo@fnts-bg.org лизе за контакти: Анна Попова
200312077	Център за професионално обучение към „ЕМ. СИ.НЕЙ Комерс“ ООД, гр. Перник	гр. Перник (076)670860 0888220217 e-mail: emsikei_ltd@abv.bg лизе за контакти: Михаил Михайлов
200312085	Център за професионално обучение към ЕТ „Бобос-Богданка Въркова“, гр. Шумен	гр. Шумен тел. 054 67817 e-mail: boboss@abv.bg лизе за контакти: Богданка Въркова
200312087	Център за професионално обучение към „БИЗНЕС ЛИНИЯ Р“ гр. Карлово	гр. Карлово тел. 335 4701; 0889 509 850 e-mail: B.line@mail.bg лизе за контакти: Петър Петров
200312089	Център за професионално обучение към „БИЗНЕС ИНОВАЦИОНЕН ЦЕНТЪР – ИЗТОК“ АД, гр. София	гр. София тел. (02) 9718318 e-mail: s.hovanesian@bic-izot.com лизе за контакти: Сийка Хованесян

Номер на лиценза	Наименование на центъра	Населено място
200312093	Център за професионално обучение към "ИКОМ" ЕООД, гр. Пазарджик	гр. Пазарджик Тел. 034 443 884 e-mail: sat_40@abv.bg; лице за контакти: Антоанета Борисова
200312094	Център за професионално обучение към "Глоб-Трейд" ЕООД, гр. София	гр. София Тел. 02 9878051, 02 9874342, 029884810 Факс: 02 9801304 e-mail: globetrade@ais-tech.com Лице за контакти: Петър Чубар
200312095	Център за професионално обучение към "НТС-Инженеринг" ЕООД, гр. Пловдив	гр. Пловдив Тел. 032 622 564 e-mail; nasko@hst.bg Лице за контакти: Атанас Куюмджиев
200312096	Център за професионално обучение към "Нона-център за квалификация и преквалификация" ЕООД, гр. Добрич	гр. Добрич Тел. 058 60 54 89 e-mail: os_nona@bergon.net Лице за контакти: Марина Нейчева
200312097	Център за професионално обучение към ФЕДЕРАЦИЯ НА ДРУЖЕСТВАТА ЗА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ЗНАНИЯ, гр. София	гр. София Тел. 929 91 11 e-mail: lfssk@asiko.net Лице за контакти: Станиславка Попова
200312098	Център за професионално обучение към Учебен център "ЗОРНИЦА" ЕООД, гр. Бургас	гр. Бургас Тел.(056)816 272 e-mail: ucbs@abv.bg Лице за контакти: Георги Стоянов
200312099	Център за професионално обучение към ЕТ "Квалитех – Вера Комитска", гр. Враца	гр. Враца Тел. 092 622396; 0887686903 e-mail: etkvaliteh@abv.bg Лице за контакти: Вера Комитска
200211102	Център за професионално обучение към "Териториален център за квалификация и преквалификация" ООД, гр Варна	гр. Варна (052)632 111/088 462 651 лице за контакти: Милуш Попов
200312104	Издаден на Център за професионално обучение към ЕТ "Виктория – Петранка Митрева", гр. Варна	гр. Варна Тел. 052 774373; 0889 695125 Лице за контакти: Петранка Маркова
200312109	Център за професионално обучение към "АВС-Е" ЕООД	гр. Благоевград Тел. 073 38230; 0888368441 e-mail: abc_e.cpo@abv.bg Лице за контакти: Иван Христов
200312110	Център за професионално обучение към Фондация "РЕГИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ЗА ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ", гр. Сливен	гр. Сливен Тел. 044 623747; 0887811025; e-mail: julieta.nikolova@sliven.net Лице за контакта: Жулиета Николова
200312111	Център за професионално обучение към Сдружение "Национална мрежа за бизнес развитие", гр. София	гр. София Тел. 02 9767819 e-mail: elza.grigorova@jobs-bg.org Лице за контакти: Елза Григорова
200312112	Център за професионално обучение към "Глобал Солюшън" ООД, гр. Хасково	гр. Хасково Тел.038662931 e-mail: easylearn@globsol.net; redzhev@globsol.net Лице за контакти: Паун Реджев

Номер на лиценза	Наименование на центъра	Населено място
200312113	Център за професионално обучение към ЕТ "Григор Купандолски-Гришасмил", гр. Дупница	гр. Дупница тел. 0701 28006; 0888 216431 лице за контакти: Григор Купандолски
200312114	Център за професионално обучение към ЦПМ "Неодан" ЕООД, с. Рударци, Перник	гр. София тел. 02545709 Лице за контакти: Валери Конакчийски
200312117	Център за професионално обучение към Сдружение "АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ", гр. София	гр. София Тел.9533427 e-mail: bicaoffice@online.bg Лице за контакта: Гергана Коджейкова
200312118	Център за професионално обучение към "Централна енергоремонтна база" АД, гр. София	гр. София Тел.327296 Лице за контакти: Владимир Аврамов
200111126	Център за професионално обучение към "Корабно машиностроене" АД, гр. Варна	гр. Варна 9000 Тел. 052 613187;600557 0889692402 Лице за контакти: инж. Тодор Тодоров
200312133	"Регионален център за професионална квалификация" ООД, гр. Плевен	Гр. Плевен 5800 Тел 064800773, 0887730812 Лице за контакти: Донка Цветкова
200312134	ЕТ "АТИКА – Симеон Симеонов", гр. Пазарджик	Гр. Пазарджик 4400 Тел. 034 422743, 0887674413 Лице за контакти: Симеон Симеонов
200312135	"ПМУ" АД, гр. Бургас	гр. Бургас 8104 тел. 056898012; 05511/3067, 4991; 0887754834 e-mail: pmu_bs@bs.spnet.net Лице за контакти: Петко Бобчев
200312139	Национална Асоциация за Икономическа и Социална Интеграция, гр. София	гр. София Тел.029894574 naisi_ngo@yahoo.com Лице за контакти: Цветанка Смилева
200212141	ЕТ "Гараж-Васил Стефов", гр. София	гр. София Тел. 02 622 358, 098 464 381 e-mail: vs.senter@mail.bg Лице за контакти: Васил Стефанов
1200312142	Фондация "Микрофонд-София", гр. София	Гр. София Тел.029443031; 0888631329 e-mail: todor@ngorc.net Лице за контакти: Тодор Димов
200412144	Професионална техническа гимназия "Юрий Гагарин", гр. Монтана	гр. Монтана Тел. 096 300632 e-mail: tmtt_montana@yahoo.com Лице за контакти: Слави Кръстев
200312149	ЕТ "Иванка Мужикова-МИКС", гр. Казанлък	гр. Казанлък Тел. 043163293 e-mail: stefka@abv.bg Лице за контакти: Стефка Мужикова
200412150	Сдружение "Център за професионално обучение ПРОФЕСИЯ 21 ВЕК", гр. София	гр. София Тел. 02 9531721 e-mail: cpo21@didactaconsult.com Лице за контакти: доц. Красимир Спиров
200412154	"ЛЮБЕКС" ЕООД, гр. София	гр. София Тел.0888601704 Лице за контакти: Магдалена Димитрова

Номер на лиценза	Наименование на центъра	Населено място
200412156	Сдружение "Съюз за стопанска инициатива", гр. София	гр. София тел. 9624836 e-mail: office@ssi-bg.org Лице за контакти: инж. Емил Рогов
200312157	Технически университет, гр. Варна	гр. Варна 9010 Тел.0899904968,0888212247, 052383463,052383449 e-mail: nikov_ris@abv.bg Лице за контакти: доц. Николай Ников
200412158	"Булярд Корабостроителна индустрия" АД, гр. Варна	гр. Варна 9000 Тел. 052 6652935 Лице за контакти: Слави Дончев
200412160	"Тракция" АД, с. Самуил, област Разград	с. Самуил, област Разград тел. 083772840 e-mail: traction@infotel.bg Лице за контакти: Христо Първанов
200412163	"Съюз на военноинвалидните кооперации в България", гр. Перник	Перник 2300 Тел.076604874; 0887925092 e-mail: svik_pk@mail.bg Лице за контакти: Любомир Гергинов
200412164	"АСОЦИАЦИЯ ЗА КВАЛИФИКАЦИЯ НА АВТОМОБИЛИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ, гр. София,	София 1510 Тел.028409129 e-mail: rossen@anetbg.net Лице за контакти: Красимир Георгиев
200412166	ЕТ "АЛФА – Христо Стефанов", гр. Стара Загора,	Стара Загора 6000 Тел. 04258100; 0899011362 e-mail: alfa_mxk@mail.bg Лице за контакти: Христо Стефанов
200412168	ДЪРЖАВНАТА АГЕНЦИЯ ЗА БЕЖАНЦИТЕ ПРИ МС, гр. СОФИЯ	СОФИЯ 1618 Тел. 9557246; 0888253560 e-mail: intefref@aref-bg.org Лице за контакти: Мая Кочаркова
200312169	Център за професионално обучение към ТПК "Боян Чонос", гр. Видин	Видин Тел. 094 600590, 094 600585 e-mail: tpk-b.chonos@infotel.bg Лице за контакти Босилко Антосв
200412170	Център за професионално обучение към "Трансстрой-консулт" ЕООД, гр. Бургас	Бургас 8000 Тел. 056 857072 e-mail: transstory@transstory.com; www.transstoruy.com Лице за контакти Краснодар Симеонов
200412181	Център за професионално обучение към "Професионална гимназия по хранителни технологии и техника, гр. Пловдив	Пловдив Тел. 032955018 e-mail: thvp@yahoo.com Лице за контакти: Христана Стефанова
200412185	Център за професионално обучение към "Контролно-заваръчни устройства /КЗУ/" АД, гр. София	София Тел. 028319133, 029814945 e-mail: antonov@kzu-bg.com Лице за контакта: Екатерина Иванова
200412186	Център за професионално обучение към "ТИВЕС" ООД, гр. Монтана	Монтана Тел.096308046, 0887248374 e-mail: tives2004@yahoo.com Лице за контакти: Вероника Томова

Номер на лиценза	Наименование на центъра	Населено място
200412195	Център за професионално обучение към ЕТ "Тити Ве – Тинка Каймакчийска", гр. София	София Тел. 029328253, 0889235576 Лице за контакти Тинка Каймакчийска
200412202	Център за професионално обучение към СОУ "Васил Левски", гр. Троян	Троян Тел. 067063826, 0887475752 e-mail: ambalev@mail.bg Лице за контакти Ангел Балев
200412208	Център за професионално обучение към "Кремиковци" АД, гр. София	София Тел.029353108 e-mail: cherkezov@kremikovtzi.com Лице за контакта Владимир Николов
200412213	ЦПО към МЗ ООД, гр. София	София Тел. 028187010 e-mail: dpenkova@m3bg.com Лице за контакти Десислава Пенкова
200412214	ЦПО към Сдружение с нестопанска цел СТЕЛИТ, гр. Костинброд	Костинброд Тел. 9314177, 0888945660 e-mail: stelit@abv.bg лице за контакти Райна Иванова
200412217	ЦПО към Спарки АД, гр. Русе	Русе Тел. 885300; 885400 0888267808 e-mail: maya.petkova@sparkygroup.com Лице за контакти Мая Петков
200412221	ЦПО към "Български държавни железници" ЕАД	София Тел.029322213 e-mail: cpo_bdz@abv.bg Лице за контакти: Марийка Маринова
200412226	ЦПО към Пристанище Варна ЕАД, гр. Варна	Варна Тел.052692067 Лице за контакти Драгни Славов
200412233	ЦПО към Ака Те ООД, гр. София	София Тел.029813510 e-mail: AkaTe@gmx.de Лице за контакти Ралица Георгиев
200512238	ЦПО към САЛВАТОР ЕООД, гр. Пазарджик	Гр. Пазарджик Тел. 034450002 e-mail: salvator@cybcom.net Лице за контакти Магдалена Карабойчева
200512239	ЦЕНТЪР ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ ВИАНА ООД, гр. София,	Гр. София Тел.0887246337 e-mail: vianabg@yahoo.com Лице за контакти Красимир Николов
200512245	ЦПО към Сдружение с нестопанска цел ЗНАНИЕ", гр. Монтана	гр. Монтана тел.096305573 e-mail: znanie@net-stuff.net Лице за контакти Роза Петрова
200512246	АСАРЕЛ – МЕДЕТ АД, гр.Панагюрище	Панагюрище Тел. 03574105; 4106 вътр. 367 e-mail: ignatova@asarel.com Лице за контакти Лили Игнатова
200512264	"Безконтактни мултиплексорни вериги" ЕООД, гр. София	София 028130717;028130715 e-mail: bmv_mm@anline.bg Лице за контакти Петър Бранков

Номер на лиценза	Наименование на центъра	Населено място
200512277	ЕТ "Янка Бельова – Начало", гр. Благоевград	Благоевград Тел. 073882087 Лице за контакти Янка Бельова
200512284	ЕТ "Георги Николов – Марка" гр. Самоков	Самоков Тел 072266379 Лице за контакти Георги Ярловски
200512285	"Заваръчно-монтажни услуги" ЕООД, гр. Плевен	Плевен Тел.064850146 e-mail: zmu_bg@abv.bg Лице за контакта Цветалин Цветанов
200512290	МЕЖДУУЧИЛИЩЕН ЦЕНТЪР ЗА ТРУДОВО ПОЛИТЕХНИЧЕСКО ОБУЧЕНИЕ, гр. Ямбол	Ямбол Тел. 046669588 e-mail: didasg@abv.bg Лице за контакти Димитрина Георгиева
200512291	Сдружение с нестопанска цел "НАЦИОНАЛЕН ИНСТАЛАЦИОНЕН СЪЮЗ", гр. Пловдив	Пловдив Тел.032625918 e-mail: nis@dir.bg Лице за контакти Аделина Станимирова
200512294	"Практик груп" ЕООД, гр. Русе	Русе Тел.082457115, 0899826543 e-mail: praktik@mail.bg Лице за контакти Боряна Стоянова
200512297	ЦПО към "Тюф Норд България" АД, гр. Пловдив	Пловдив Тел. 032624243, 032622841 e-mail: deneva@tuev-nord.bg Лице за контакти Дарина Енева
200512300	ЦПО към "ХРИНА" ООД, гр. София	София Тел. 02777928,0888548164 e-mail: nadia45@abv.bg Лице за контакти Надя Бурджиев
200512303	ЦПО към ЕТ "Пенка Ангелова – Пролет", гр. Русе	Русе Тел.0897870184, 082443952 Лице за контакти Елена Димитрова
200512305	ЦПО към Междуучилищен център за трудово -политехническо обучение, гр. Каварна	Каварна Тел. 057082542; 057085567 e-mail: msc@mail.bg Лице за контакти Станка Тодорова
200612312	ЦПО към Професионална гимназия по механоелектротехника "Н. Й. Вапцаров", гр. София	Гр. София Тел. 029839621 e-mail: pgme_sofia@abv.bg Лице за контакта Петър Василев
200612314	ЦПО към "Бейском" ООД, гр. Русе	Гр. Русе Тел. 081612971, 0897968720 e-mail: basecom2004@abv.bg Лице за контакти Леман Ахмед
200612319	ЦПО към "Трансвагон" АД, гр. Бургас	Бургас тел. 056810711 e-mail: vkoseva@abv.bg Лице за контакти Виолета Косева
200612323	ЦПО към Професионална гимназия "Братя Евлогий и Христо Георгиеви", гр. Карлово	Карлово Тел.033595636 e-mail: tmtkarlovo@abv.bg Лице за контакти Еленка Христова
200612324	ЦПО към МЕЖДУУЧИЛИЩЕН ЦЕНТЪР ПО ТРУДОВО -ПОЛИТЕХНИЧЕСКО ОБУЧЕНИЕ, гр. Благоевград	Благоевград Тел.073833558; 0897289606 Лице за контакти Кирил Зашев

Номер на лиценза	Наименование на центъра	Населено място
[200612332	ЦПО към "Ремотерм" ЕООД, гр. София	София Тел.028320076 e-mail: remo@bulinfo.net; remo@remonterm.com Лице за контакти Иван Марковски
200612333	ЦПО към "Джи Би Консулт" ЕООД, гр. Враца	Враца Тел.0888586607 e-mail:jbcconsult@abv.bg Лице за контакти Евгения Симеонова
200612334	ЦПО към "Мастеруелд" ЕООД, гр. Бургас	Бургас Тел.056832628 e-mail:mmir4eva@abv.bg Лице за контакти Мария Мирчева
200612338	ЦПО към ЕТ "Сашел – Пейчо Паунов", гр. Брацигово	Брацигово Тел.035522784, 0887976326 Лице за контакти Пейчо Паунов
200612339	ЦПО към Сдружение с нестопанска цел "ЦЕНТЪР ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ, ЗНАНИЕ И ПРОГРЕС", гр. Добрич.	Добрич Тел. 05828012, 0896677997 Лице за контакти Михаил Михалев
200612341	ЦПО към ЕТ "Електра – Петър Петров", гр. Аксаково	Аксаково Тел. 057512059; 0888334829 e-mail:tmt_trvel@mail.bg Лице за контакти Петранка Райчева
200612345	ЦПО към "БЪЛГАРСКА ФОНДАЦИЯ ЗА КАЧЕСТВЕН МЕНИДЖМЪНТ", гр. София	София Тел. 029804785 e-mail: nfo@bfqm.org Лице за контакти Пламен Мавро
200612349	ЦПО към СД "Русе – Експорт – Импорт – Константинов и Сие", гр. Русе	Русе Тел. 0897870189 Лице за контакти Фея Константинов
200612353	ЦПО към сдружение "ИНОВАЦИОНЕН РЕГИОНАЛЕН УНИВЕРСИТЕТ", гр. Русе	Русе Тел. 082823600, 0887554804 e-mail:ppenchev53@abv.bg Лице за контакти Пенчо Пенчев

Забележка! При интерес към конкретен център за професионално образование, по-пълна информация може да се получи и от електронната страница на Националната агенция за професионално образование и обучение – www.navet.government.bg

Организации, съдействащи на фирмите в областта на иновациите на секторно ниво.

НТС по машиностроене
Член на федерацията на научно-техническите съюзи

Основната цел на Съюза е подкрепа на индустриалното развитие на България и защита и представяване на професионалните, интелектуалните и социалните интереси на своите членове.

Основни задачи:

1. Иновационно и информационно подпомагане на индустрията чрез:

- Консултиране на фирми по технологични проблеми.
- Извършване на технологичен одит по разработена собствена методика
- Подпомагане на многостранното и двустранното научно-техническо сътрудничество, чрез подпомагане на международните контакти на международни и национални научно-технически и делови форуми.
- Осъществяване на контакти на български фирми и чуждестранни възложители на кооперирани доставки.

2. Провеждане на национални и международни н.т. прояви за превръщане в публично достояние достиженията на български и чуждестранни специалисти в областта на машините, технологиите и инфраструктурата за тях.

3. Извършване на квалификация и повишаване знанията на научно-техническите специалисти.

4. Подпомагане участието на български фирми на европейските и световните пазари чрез научно-техническите пътувания на панаири и изложби и организиране на колективни щангове

Основни дейности

1. Научно-технически прояви

Организира и провежда международни машиностроителни панаири, конференции и групи прояви по актуални въпроси на машиностроителната наука и практика.

2. Подпомагане участието на български фирми на европейските и световните пазари чрез научно-техническите пътувания на панаири и изложби и организиране на колективни щангове.

3. На сърчаване на иновациите в малките и средни предприятия чрез:

- Провеждане в рамките на Пловдивския панаир на Семинари по проблемите на иновациите на малкия и средния бизнес.
- Организиране на колективни щангове „Иновации“ на Пловдивския панаир.
- Разработване на проекти на фирми за финансиране от национални и международни програми
- Провеждане на обучителни семинари и консултации по възможностите за участие в проекти, финансирани по национални и международни проекти.
- Организиране на иновационна борса на форума „Машини, технологии, материали“.
- Организиране на колективен щанг „Иновации за индустрията“ на форума „Машини, технологии, материали“

4. Извършване на сертификация на персонала чрез:

- Акредитиране на Сертификационен център на ННТД по дефектоскопия, който оценява дефектоскописти от **Ibo до IIIто ниво по европейските стандарти**.
- Акредитиране от Европейския съюз по заваряване на Българският съюз по заваряване (структура на Съюза по машиностроене) за обучение и присъждане на квалификационните разнища „Европейски инженер“ и „Европейски специалист“ по заваряване.

Структура:

Национални научно-технически гружества, клубове и агенции (които не са юридически лица) с дейност по основни области на машиностроителната наука и техника, обединяващи специалисти от цялата страна:

- Агенция за насърчаване на иновациите в индустрията
- Мениджмънт и инженеринг
- Металознание и термична обработка
- Металолееене
- Пластична деформация
- Пластмаси в машиностроенето
- Техника на загвижванията
- Подемно-транспортна техника и логистика
- Поддържане в изправност на машини и съоръжения
- Прахова металургия и композитни материали
- Теория на машините и механизмите
- Автоматизация на гискретното производство
- Автоматизация на инженерния труд
- Двигатели с вътрешно горене
- Автомобили, трактори и кари
- Клуб „Жените в индустрията“

Координати за контакти:

София 1000, ул. „Г.С.Раковски“ 108, офис 411
тел. 986 22 40, 987 72 90, факс 986 22 40
nts-bg@mech-ing.com
www.nts-bg.tea.bg

За участие в изложения и панаири: <http://panairi.tea.bg>

За научно-технически конференции и групи научно-технически прояви: <http://nts-bg.tea.bg>

БЪЛГАРСКА БРАНШОВА КАМАРА МАШИНОСТРОЕНЕ

Внедряването на нова техника и технологии – основна предпоставка за повишаване на конкурентоспособността

Българска браншова камара-машиностроене е сдружение с нестопанска цел за подпомагане, насърчаване, представителство и защита интересите на фирмите-свои членове. Същата е самостоятелно юридическо лице и в нея членуват над 250 фирми, основни производители от всички сектори на машиностроенето – металообработващи и дървообработващи машини, хидравлика, каростроене,

тежко машиностроене, машини и оборудване за хранително-вкусовата промишленост и хладилна техника, селскостопанско машиностроене, корабостроенето, леярството и т.н. Фирмите на браншовата камара произвеждат над 60% от машиностроителната продукция на страната.

За осъществяването на по-добра координация при обсъждането и решаването на въпроси от взаимен интерес между фирмите от отделни браншове на машиностроенето към камарата са създадени Съюзи по леярство, каростроене и по хладилна и климатична техника. При желание от фирмите от групи браншове могат да се създават и нови съюзи.

Основните усилия на браншовата камара в момента са насочени към оказването на по-целенасочено съдействие на фирмите за повишаване на конкурентоспособността и подготовката им за работа в условията на общия европейски пазар. Повишаването на конкурентоспособността е пряко свързано с развитието на иновациите и внедряването на нови технологии и браншовата камара оказва конкретно съдействие на фирмите при кандигатстването им с проекти, в т.ч. по линията на Иновационния фонд към МИЕ. По линия на Фонда вече се финансират редица проекти, в т.ч. и такива, свързани с дейността на група фирми.

Отделя се особено внимание на обединяване усилията на ръководствата на фирми и представителите на техническите университети, БАН и други научни и развойни звена при решаването на конкретни технически и технологични проблеми в предприятията. В периода 2003-2004г. с финансовата подкрепа на **MSI към USAID в рамките на** проект "Иновации за бизнеса" бе разработен и внедрен електронен технологичен портал "Индустриален форум – Машиностроене", позволяващ установяването на директен контакт между фирми и специалисти от техническите университети, БАН и други развойни звена в областта на иновациите. (www.bbcmb.dir.bg – Индустриален форум- Машиностроене) В него са публикувани теми, разработени от специалисти в технически университети с практическа насоченост за машиностроенето.

С цел по-добра подготовка на фирмите за разработването на качествени проекти за финансиране по линия на структурните фондове от 2007г. към браншовата камара като помощно звено е създаден Консултативен център за усвояване на средствата от европейските фондове за машиностроенето.

През първия етап от дейността си (10.2006 – 06.2007) Центърът ще се ангажира основно с дейности по:

- Проучване, анализ и описание на проблемите, значими от гледна точка на повишаване на конкурентоспособността на българското машиностроене. **Изграждане на база данни.**
- Оценка на проблемите от гледна точка на изискванията на оперативните програми и приоритетните оси.
- Формиране на екипи за разработване на проектите.
- Оценка на потребностите и възможностите за участие на научни организации и групи заинтересовани предприятия, в т.ч. и чуждестранни, в разработването на проектите.
- Организиране на семинари за запознаване на ръководителите с целите, изискванията, общите условия и технологията на кандигатстване за финансиране от европейските фондове.
- Организиране на семинари за обучение на проектните екипи по разработването на проектната документация за кандигатстване по програмите.
- Подготовка и публикуване на актуална информация, методическа информация и данни, отговори на въпроси, резултати от проучвания, опит на групи страни и сродни предприятия на интернет страницата на ББК "Машиностроене".

Координати за контакт:

Българска браншова камара – машиностроене
1000 София, ПК 625
ул."Алабин" 29
тел. 988 40 44, факс 989 28 06
bbcmb@mail.bg
www.bbcmb.dir.bg

НАСЪРЧАВАНЕ НА СЪТРУДНИЧЕСТВОТО МЕЖДУ НАУКАТА

И БИЗНЕСА

ОПИТЪТ НА АВСТРИЯ

В съответствие с изменящото се място на образователните институции и в частност университетите в рамките на националната иновационна система и динамиката в изискванията на съвременните пазари на труда е необходима модернизация на законодателната уредба на сектора, която да е подкрепена от комплект документи, конкретизиращи поставените цели в поредица от обвързани мерки, и координиращи дейността на звената, които ще ги изпълняват.

Като отчитат подобни проблеми в процеса на реализация на националните си иновационни политики, редица гържави стартират работата по разнообразие от програми за обвързване дейността на висшите училища и бизнеса. Подобна е инициативата „A plus B” („Academia plus Business”), изпълнявана в Австрия. Програмата предвижда финансиране на проекти за създаването на spin-off – организационни звена към университетите, които се занимават с практическата реализация на създадени от университета нови технологии.

В световната практика има богат опит при използването на подобни звена за бърза пазарна реализация на ново знание. Смята се, че на такава основа са възникнали голяма част от високотехнологичните клъстери в САЩ. За България подкрепата на подобна инициатива може да се превърне в начало на изпълнението на две от мерките на Иновационната стратегия, по които през последните две години не се наблюдава постигнат реален резултат – създаване на технологични центрове и формирането на технологични паркове – пряко ориентирани към обвързването на научноизследователските звена, университетите и бизнеса при осъществяването на съвместни иновационни проекти. Предимствата от реализацията на подобни проекти не се изчерпва с това. По този начин се създават условия за практическо приложение на научни резултати, създадени от университетите, за увеличаване на техните приходи, за поддържане на висока конкурентоспособност на разполагаемия човешкия ресурс и, не на последно място, за развитие на регионалната икономика. Такива са целите и на Оперативна програма „Конкурентоспособност”, чрез която ще може да се финансира създаването на spin-off звена.

Конкретната инициатива в Австрия подкрепя научни работници в трансформирането на създадена от тях работеща идея в ново бизнес начинание (т.нар. академично предприемачество). По този начин се цели придвижване на страната напред в европейската класация по брой на новосъздадени иновационни фирми, включително в сектора на висши технологии. Програмата съдържа мерки за:

- мобилизиране и стимулиране на академичния персонал (информационни кампании, кариерно израстване);
- предоставяне на консултантски услуги и тренинг през първите 1,5 години от създаването на spin-off звеното (т.е. изпълнява функциите на бизнес инкубатор);
- създаване на условия за коопериране с евентуални инвеститори или получаване на финансиране по групи релевантни програми.

В изпълнение на тази програма в Австрия са създадени шест „A plus B”-центрове, всеки от които обслужва поне десет конкретни spin-off проекта едновременно.

През 2002 г. Австрия предприема мерки и в друга насока, чиито крайни цели отново са свързани с повишаване на практическата ориентация на университетските научни изследвания и по-тясното взаимодействие с бизнеса. Приет е нов закон за дейността на висшите училища, който урежда процеса на създаване на ново технологично знание, неговата защита в рамките на патентното законодателство и използването на създадения интелектуален актив чрез лицензиране или организиране на производствена дейност към самия университет. Наред с това, законът създава условия за по-голяма автономност на университетите, включително при самостоятелното разпореждане със средствата, получени от продажбата и използването на патентни права.

